



BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

**INTEGRAAL VERSLAG**  
MET  
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG  
VAN DE TOESPRAKEN

**COMPTE RENDU INTÉGRAL**  
AVEC  
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT  
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE ZAKEN,  
DE ALGEMENE ZAKEN EN HET OPENBAAR AMBT

COMMISSION DE L'INTÉRIEUR, DES AFFAIRES  
GÉNÉRALES ET DE LA FONCTION PUBLIQUE

**woensdag**

**13-03-2002**

**10:30 uur**

**mercredi**

**13-03-2002**

**10:30 heures**

|              |                                                                                                             |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| AGALEV-ECOLO | <i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>                  |
| CD&V         | <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>                                                                      |
| FN           | <i>Front National</i>                                                                                       |
| PRL FDF MCC  | <i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i> |
| PS           | <i>Parti socialiste</i>                                                                                     |
| PSC          | <i>Parti social-chrétien</i>                                                                                |
| SP.A         | <i>Socialistische Partij Anders</i>                                                                         |
| VLAAMS BLOK  | <i>Vlaams Blok</i>                                                                                          |
| VLD          | <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>                                                                      |
| VU&ID        | <i>Volksunie&amp;ID21</i>                                                                                   |

| <i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i> |                                                                                                                                                                       | <i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i> |                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| DOC 50 0000/000                                         | <i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>                                                                                   | DOC 50 0000/000                                            | <i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>                                                                                             |
| QRVA                                                    | <i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>                                                                                                                             | QRVA                                                       | <i>Questions et Réponses écrites</i>                                                                                                                                                     |
| CRIV                                                    | <i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i> | CRIV                                                       | <i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i> |
| CRIV                                                    | <i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>                                                                                                  | CRIV                                                       | <i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>                                                                                                                     |
| CRABV                                                   | <i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>                                                                                                                              | CRABV                                                      | <i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>                                                                                                                                         |
| PLEN                                                    | <i>Plenum (witte kaft)</i>                                                                                                                                            | PLEN                                                       | <i>Séance plénière (couverture blanche)</i>                                                                                                                                              |
| COM                                                     | <i>Commissievergadering (beige kaft)</i>                                                                                                                              | COM                                                        | <i>Réunion de commission (couverture beige)</i>                                                                                                                                          |

|                                                                                    |                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i> | <i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>                |
| <i>Bestellingen:</i>                                                               | <i>Commandes:</i>                                                                       |
| <i>Natieplein 2</i>                                                                | <i>Place de la Nation 2</i>                                                             |
| <i>1008 Brussel</i>                                                                | <i>1008 Bruxelles</i>                                                                   |
| <i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>                                                         | <i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>                                                              |
| <i>Fax: 02/549 82 74</i>                                                           | <i>Fax: 02/549 82 74</i>                                                                |
| <i><a href="http://www.deKamer.be">www.deKamer.be</a></i>                          | <i><a href="http://www.laChambre.be">www.laChambre.be</a></i>                           |
| <i>e-mail: <a href="mailto:publicaties@deKamer.be">publicaties@deKamer.be</a></i>  | <i>e-mail: <a href="mailto:publications@laChambre.be">publications@laChambre.be</a></i> |

## INHOUD

|                                                                                                                                                                                                            |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Samengevoegde interpellaties van                                                                                                                                                                           | 1  |
| - mevrouw Frieda Brepoels tot de eerste minister over "de dossiers A380 (afsluiten samenwerkingsakkoord met gewesten) en A400M (federale defensieaankoop – economische return)" (nr. 1140)                 |    |
| - de heer Luc Sevenhans tot de eerste minister over "de dossiers A380 (afsluiten samenwerkingsakkoord met gewesten) en A400M (federale defensieaankoop – economische return)" (nr. 1151)                   |    |
| - de heer Pieter De Crem tot de eerste minister over "de dossiers A380 (afsluiten samenwerkingsakkoord met gewesten) en A400M (federale defensieaankoop – economische return)" (nr. 1177)                  |    |
| <i>Sprekers:</i> <b>Frieda Brepoels</b> , voorzitter van de VU&ID-fractie, <b>Luc Sevenhans</b> , <b>Pieter De Crem</b> , <b>Guy Verhofstadt</b> , eerste minister                                         |    |
| <i>Moties</i>                                                                                                                                                                                              | 12 |
| Samengevoegde vragen van                                                                                                                                                                                   | 13 |
| - de heer Geert Bourgeois aan de eerste minister over "de stand van zaken van de hervorming van de kieswet" (nr. 6642)                                                                                     | 13 |
| - de heer Pieter De Crem aan de eerste minister over "de invoering van provinciale kieskringen en de nationale kandidaatstelling bij de verkiezingen voor de Kamer van volksvertegenwoordigers" (nr. 6673) | 13 |
| - de heer Guido Tastenhoye aan de eerste minister over "het al dan niet doorvoeren van de aangekondigde kishervormingen voor Kamer en Senaat" (nr. 6697)                                                   | 13 |
| <i>Sprekers:</i> <b>Geert Bourgeois</b> , <b>Pieter De Crem</b> , <b>Guido Tastenhoye</b> , <b>Guy Verhofstadt</b> , eerste minister, <b>Guy D'haeseleer</b>                                               |    |
| Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de eerste minister over "de aanpak van de georganiseerde criminaliteit in Charleroi" (nr. 6709)                                                                      | 27 |
| <i>Sprekers:</i> <b>Geert Bourgeois</b> , <b>Guy Verhofstadt</b> , eerste minister                                                                                                                         |    |

## SOMMAIRE

|                                                                                                                                                                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Interpellations jointes de                                                                                                                                                                                                        | 1  |
| - Mme Frieda Brepoels au premier ministre sur "les dossiers A380 (conclusion d'un accord de coopération avec les régions) et A400M (acquisition de matériel de défense par le pouvoir fédéral – retombées économiques)" (n° 1140) |    |
| - M. Luc Sevenhans au premier ministre sur "les dossiers A380 (conclusion d'un accord de coopération avec les régions) et A400M (acquisition de matériel de défense par le pouvoir fédéral – retombées économiques)" (n° 1151)    |    |
| - M. Pieter De Crem au premier ministre sur "les dossiers A380 (conclusion d'un accord de coopération avec les régions) et A400M (acquisition de matériel de défense par le pouvoir fédéral – retombées économiques)" (n° 1177)   |    |
| <i>Orateurs:</i> <b>Frieda Brepoels</b> , présidente du groupe VU&ID, <b>Luc Sevenhans</b> , <b>Pieter De Crem</b> , <b>Guy Verhofstadt</b> , premier ministre                                                                    |    |
| <i>Motions</i>                                                                                                                                                                                                                    | 12 |
| Questions jointes de                                                                                                                                                                                                              | 13 |
| - M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la réforme de la loi électorale" (n° 6642)                                                                                                                                          | 13 |
| - M. Pieter De Crem au premier ministre sur "l'instauration de circonscriptions provinciales et les candidatures nationales pour les élections à la Chambre des représentants" (n° 6673)                                          | 13 |
| - M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "la mise en oeuvre ou non des réformes électorales annoncées pour la Chambre et le Sénat" (n° 6697)                                                                                 | 13 |
| <i>Orateurs:</i> <b>Geert Bourgeois</b> , <b>Pieter De Crem</b> , <b>Guido Tastenhoye</b> , <b>Guy Verhofstadt</b> , premier ministre, <b>Guy D'haeseleer</b>                                                                     |    |
| Question de M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la lutte contre la criminalité organisée à Charleroi" (n° 6709)                                                                                                           | 27 |
| <i>Orateurs:</i> <b>Geert Bourgeois</b> , <b>Guy Verhofstadt</b> , premier ministre                                                                                                                                               |    |



COMMISSIE VOOR DE  
BINNENLANDSE ZAKEN, DE  
ALGEMENE ZAKEN EN HET  
OPENBAAR AMBT

van

WOENSDAG 13 MAART 2002

10:30 uur

COMMISSION DE L'INTÉRIEUR,  
DES AFFAIRES GÉNÉRALES ET  
DE LA FONCTION PUBLIQUE

du

MERCREDI 13 MARS 2002

10:30 heures

De vergadering wordt geopend om 10.45 uur door de heer Paul Tant, voorzitter.  
La séance est ouverte à 10.45 heures par M. Paul Tant, président.

**01** **Samengevoegde interpellaties van**

- mevrouw Frieda Brepoels tot de eerste minister over "de dossiers A380 (afsluiten samenwerkingsakkoord met gewesten) en A400M (federale defensieaankoop – economische return)" (nr. 1140)
- de heer Luc Sevenhans tot de eerste minister over "de dossiers A380 (afsluiten samenwerkingsakkoord met gewesten) en A400M (federale defensieaankoop – economische return)" (nr. 1151)
- de heer Pieter De Crem tot de eerste minister over "de dossiers A380 (afsluiten samenwerkingsakkoord met gewesten) en A400M (federale defensieaankoop – economische return)" (nr. 1177)

**01** **Interpellations jointes de**

- Mme Frieda Brepoels au premier ministre sur "les dossiers A380 (conclusion d'un accord de coopération avec les régions) et A400M (acquisition de matériel de défense par le pouvoir fédéral – retombées économiques)" (n° 1140)
- M. Luc Sevenhans au premier ministre sur "les dossiers A380 (conclusion d'un accord de coopération avec les régions) et A400M (acquisition de matériel de défense par le pouvoir fédéral – retombées économiques)" (n° 1151)
- M. Pieter De Crem au premier ministre sur "les dossiers A380 (conclusion d'un accord de coopération avec les régions) et A400M (acquisition de matériel de défense par le pouvoir fédéral – retombées économiques)" (n° 1177)

**01.01** **Frieda Brepoels** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben blij dat we de eerste minister vandaag nog eens kunnen confronteren met een aantal voor Vlaanderen heel belangrijke dossiers.

Mijnheer de eerste minister, ik heb mijn interpellatieverzoek ongeveer een maand geleden ingediend. Ik had begrepen dat u de eerste week geen tijd had om erop te antwoorden. Daar had ik toen alle begrip voor. Maar een week later had u blijkbaar niet veel zin om erop te antwoorden en verwees u de interpellatie door naar de minister van Economie, de heer Picqué, die volgens mij op dit ogenblik weinig of niets met het betrokken dossier te maken heeft. Het dossier heeft meer te maken met beslissingen in de Ministerraad, maar straks meer daarover.

**01.01** **Frieda Brepoels** (VU&ID): Je me réjouis de ce que ces interpellations figurent enfin à l'ordre du jour et que le premier ministre puisse y réagir lui-même.

L'été dernier, le ministre flamand Van Mechelen a déclaré qu'il ne signerait pas d'accord de coopération avec les Régions sans avoir la certitude d'une clé de répartition équitable fixée pour les retombées économiques dans le dossier A400M, c'est-à-dire le

Mijnheer de eerste minister, ik ben heel blij dat u vandaag toch naar hier gekomen bent. Vorige week vond u het blijkbaar nodig om in het televisieprogramma Villa Politica te zeggen dat u het zo gemakkelijk had dat de oppositie u blijkbaar geen vragen meer stelde. De kamervoorzitter vond die uitspraak toch iets te verregaand. Vandaar dat wij hier vandaag bijeen zijn in verband met dit toch wel heel belangrijke dossier.

Het is van vorige zomer geleden dat minister Van Mechelen stelde dat hij het ondertekenen van het mogelijk samenwerkingsakkoord in het A380-dossier afhankelijk wilde maken van een eerlijke verdeling van de economische return naar Vlaanderen in het A400M-dossier, het dossier dat in de kamercommissie voor de militaire aankopen werd voorzien.

Waarom heeft minister Van Mechelen die koppeling nu losgelaten? Op het ogenblik dat ik mijn interpellatieverzoek indiende, was het nog niet zo duidelijk. Vorige week heeft hij zelfs het samenwerkingsakkoord voor het A380-dossier laten ondertekenen door de Vlaamse Regering. Vandaar dat ik mij de vraag stel of de toestand voor Vlaanderen er sindsdien dan zo sterk op vooruit is gegaan, of niet. Mijn antwoord is kort en krachtig: neen.

In het A400M-dossier, voor het geheel van mogelijke werkpakketten voor zowel de motorenbouw, de structuurbouw als de toelieferingen, is het momenteel duidelijk dat we niet verder geraken dan 20% van het geheel van de tegenwaarde van de aangekochte vliegtuigen vanuit België als economische terugvloei naar Vlaanderen. In geldwaarde uitgedrukt betekent zulks, collega's, maximaal 11 miljard euro van de 55 miljard euro wat het aantal bestellingen betreft in de eigen industrie in Vlaanderen. Nochtans wordt voor datzelfde bedrag ongeveer 35 miljard euro door de Vlaamse belastingbetaler opgehoest met het oog op de realisatie van de aankoop.

Nog belangrijker is dat Vlaanderen door deze beperking in de economische terugvloei ook haar draagvlak niet kan verbreden bij de uitbouw van de vliegtuigindustrie om op die manier competitief mee te dingen in andere civiele airbusprogramma's zoals bijvoorbeeld het A380-programma.

Mijnheer de eerste minister, het zou normaal geweest zijn dat de federale regering dit project en vooral het economisch hoofdstuk had besproken met het ministerie van Economische Zaken en met een brede inspraak van de gewesten omdat het hier gaat over een terugkeer van minstens 55 miljard frank in de Belgische industrie en economie. Ik moet u toch niet vertellen dat economie sinds de Michiels-akkoorden een gewestelijke materie is. Het dossier werd echter officieel naar de minister van Landsverdediging overgeheveld. Dat blijkt ook uit uw brief van 19 november 2001 aan minister Van Mechelen. Mijnheer de eerste minister, het in gebreke blijven van een structureel overleg tussen alle betrokkenen inzake vooral de economische return en ook de rechtvaardige verdeling ervan heeft de facto geleid tot het overlaten van deze discussie aan de bedrijven zelf. Het is duidelijk dat de deelneming en ook de gewestelijke verdeling dan niet op basis van competitiviteit gebeurt, maar op basis van vroegere capaciteiten en leveringen.

dossier des Airbus militaires. Récemment, le ministre a revu sa position: le dossier A 400M devrait dorénavant être du ressort exclusif du département de la Défense. La Flandre ne dispose donc d'aucune garantie que les Régions bénéficieront de retombées équitables. La pression exercée par le premier ministre Verhofstadt dans sa lettre du 19 novembre, a manifestement influencé le ministre flamand.

Je redoute que le dossier A400M n'annonce une série d'autres acquisitions comparables, des hélicoptères pour l'armée, par exemple, où la Flandre sera toujours désavantagée sur le plan économique.

Bien que le gouvernement ait renoncé aux compensations pour l'armée le 15 décembre, il est manifestement déjà revenu sur sa décision. Quatre entreprises souhaitent se partager le gâteau mais cela laisse augurer du pire pour la Flandre. Le gouvernement ne peut échapper à ses responsabilités.

Le dossier A380 offre encore moins de garanties d'une répartition équitable entre les Régions. Le fait que les investisseurs aient obtenu satisfaction ne signifie pas que les retombées économiques seront également réparties correctement entre les Régions.

Je souhaiterais que le premier ministre me fournisse quelques explications à ce sujet.

Minister Van Mechelen werd hierover enkele weken geleden in het Vlaams Parlement ondervraagd, onder andere door de heer Jan Loones.

Op 24 januari antwoordde de minister op deze vraag dat hij inderdaad weet heeft van het akkoord dat werd gesloten tussen de bedrijven, maar dat hij de inhoud ervan niet kent. Toch keurt hij het goed. Men kan daar toch minstens wat vragen bij stellen.

Het is duidelijk omdat men niet op voorhand een return naar de gewesten heeft opgelegd dat het straks onmogelijk wordt nog een redelijk deel voor Vlaanderen te verkrijgen, maar niet omdat Vlaanderen het niet kan invullen. Daarom was de link nodig die thans werd doorbroken, omdat het in feite de enige hefboom was om de federale overheid te dwingen rekening te houden met een en ander, zoals ik daarnet reeds uitlegde.

Erger nog voor de toekomst, mijnheer de eerste minister, is dat het A400M-programma slechts de voorbode is van gelijkaardige programma's die via Occar zullen worden gerealiseerd, zoals bijvoorbeeld het helikopterprogramma van de Krijgsmacht dat eveneens in twee schijven, elk van ongeveer 25 miljard Belgische frank, eind dit jaar of begin volgend jaar zal worden gerealiseerd.

Ik herhaal dat minister Van Mechelen de koppeling ongedaan maakte onder uw druk, mijnheer de eerste minister. De inhoud van de officiële brief die u tot hem richtte was in elk geval van die aard. Trouwens, als slot meende u te moeten besluiten dat er in feite geen enkel element meer ter discussie was op basis waarvan de Vlaamse regering zou menen dit samenwerkingsakkoord inzake het A380-programma, niet te moeten ondertekenen. Meer nog, met het A400M-programma zou de Vlaamse regering zelfs helemaal niets te maken hebben aangezien het, zo zegt u, uitsluitend behoort tot de bevoegdheden van het departement van Landsverdediging.

Minister Flahaut heeft op 18 december 2001 het memorandum of understanding ondertekend. Intussen kwam de regering toch voor een deel terug op de beslissing om definitief af te zien van legercompensaties. Het is niet omdat vier bedrijven de koek mooi onder elkaar verdelen dat de overheid haar verantwoordelijkheid kan ontvluchten, te meer daar ondertussen de Italiaanse partner in het A400M-programma heeft afgehaakt. Dat betekent een meerprijs van 3 miljard. Mijnheer de eerste minister, ik weet niet of u al op de hoogte bent van de beslissing die de Duitse regering of het Duitse parlement gisteren zou nemen. In Duitsland werd immers uitdrukkelijk aangekondigd om tot een minder grote aankoop in dit Airbus-programma over te gaan. Op dat ogenblik moet de zaak helemaal opnieuw worden herbekeken omdat men dan over een heel ander programma spreekt.

Ten slotte, mijnheer de eerste minister, voor het A380-dossier zijn er evenmin garanties op een rechtvaardige verdeelsleutel tussen de gewesten. Het is niet omdat elke potentiële investeerder aan zijn trekken zou kunnen komen, dat die totale economische return ook eerlijk volgens een regionale verdeelsleutel wordt verdeeld.

Mijnheer de eerste minister, ik zou op al deze vragen en opmerkingen heel graag een antwoord krijgen.

Voor het A400-programma is het zeker nog niet te laat. Ik ben dan ook ten eerste benieuwd naar het antwoord van de eerste minister.

**01.02 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK):** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, als er ergens een probleem opduikt schrijft u gewoonlijk een brief. Het is voor u blijkbaar een hobby geworden; u schrijft zelfs brieven aan uzelf.

Het nieuwe in deze zaak is uw brief aan uw collega, minister Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, waarin u duidelijk stelt dat deze twee dossiers moeten worden losgekoppeld, met name het A380-dossier, waarover wij u reeds vorig jaar ondervroegen en het A400-dossier. Thans wens ik nog een toevoeging te doen aan het A400-dossier, het militaire vrachtvliegtuig. Het A400-dossier gaat immers om een militaire aankoop, dit in tegenstelling tot het A380-dossier. Vanaf het ogenblik dat in dit land wordt gesproken over een militaire aankoop, loopt iedereen op de tippen van zijn tenen. Dit hoofdstuk mag toch wel eens worden afgesloten, want ik meen dat een militaire aankoop als om het even welke andere aankoop moet worden beschouwd. Een dergelijke aankoop heeft effectief een groot impact, want het gaat om heel wat miljarden.

Ik verneem dat de kostprijs van dit vliegtuig voor de Belgische Staat I met de dag oploopt. De aanvankelijke prijs was ongeveer 44 miljard, nu overschrijdt het bedrag reeds de 50 miljard. Het gaat in deze dus om een vrij belangrijk dossier.

Mijnheer de minister, u zegt aan uw collega, de Vlaamse minister voor Economie, dat hij zich daar niet moet om bekommeren omdat het om een federale bevoegdheid gaat. Ik herinner mij de discussie over de joint-startfighter, dat nochtans ook een militair vliegtuig is, maar dat plots wel werd beschouwd als behorende tot de bevoegdheid van de gewesten, terwijl dit nu niet het geval is.

Het ene militair dossier is blijkbaar het andere niet. Of zeg ik liever dat het ene dossier u beter uitkomt dan het andere. Feit is dat in heel de luchtvaartindustrie Vlaanderen steeds gerold wordt. Het beste bewijs is dat er over deze twee dossiers nooit door Waalse collega's werd geïnterpelleerd. Zij hebben de buit duidelijk binnen. Bij hen heerst het klimaat van "alles in orde". Dat moet ons de ogen openen. U, mijnheer de eerste minister, blijft maar herhalen dat alles in orde is. Vraag is echter voor wie. Ik vrees niet voor Vlaanderen.

In het dossier A380 is duidelijk gebleken dat de knowhow in Vlaanderen en in Wallonië essentieel verschillend is. Daar zit het gevaar.

Wat het dossier A400M betreft, zou ons land een return krijgen van 3,5%. We hebben Occar nooit eisen gesteld inzake een billijke verdeling over de gewesten. Dat was niet nodig en kon blijkbaar niet. België is braaf geweest en heeft geen eisen gesteld, andere landen hebben daar duidelijk wel meer aandacht voor. Wij geven maar weg. Blijkbaar hebben we geld genoeg.

Mijnheer de eerste minister, wat is de bedoeling geweest van de brief? Wat maakte u zo zenuwachtig dat u minister Van Mechelen hebt aangeschreven? Wat is het verschil tussen de twee dossiers? Ik

**01.02 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK):** Dans une lettre au ministre flamand Van Mechelen, le premier ministre a déclaré qu'il fallait dissocier les dossiers A380 et A400M. Le dossier A400M est en effet une affaire militaire et on a coutume de rechigner devant les dépenses militaires.

Le coût est élevé mais il s'agit d'un dossier d'une extrême importance. Le premier ministre prétend que A400M est une affaire strictement fédérale. Où est la différence avec le dossier Joint Strike Fighter, pour lequel les Régions ont dû être entendues?

Des retombées de 3,5 pour cent ont été négociées dans le dossier A380. A l'époque, on n'avait pas exigé que les retombées au niveau de l'OCCAR, l'instance européenne chargée de conclure des accords internationaux pour les achats militaires, soient équitablement réparties entre les Régions. Il semble que nous ayons, une fois de plus, été trop conciliants.

Quel était alors l'objet de cette lettre? Pourquoi le premier ministre a-t-il estimé devoir exercer des pressions sur le ministre Van Mechelen? En quoi ces dossiers sont-ils différents?

hoop dat u terzake duidelijkheid schept.

**01.03 Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal vrij beknopt zijn omdat de problematiek door de vorige twee sprekers al duidelijk naar voren is gebracht.

Er was een koppeling tussen de beide dossiers, zoals mevrouw Brepoels al zei. De koppeling die minister Van Mechelen noemde, wordt losgelaten. Dat gebeurt onder druk van de federale regering en de eerste minister, eigenlijk zonder dat er garanties zijn over de compensaties voor die loslating, dus over garanties voor de regionale verdeelsleutel in het A400M-dossier. Daarover gaat het eigenlijk.

Minister Flahaut heeft weliswaar al het memorandum of understanding ondertekend, maar daarop wordt nu blijkbaar teruggekomen. De regering is ook teruggekomen op de beslissing om definitief af te zien van de legercompensaties. De regering kan haar verantwoordelijkheid nochtans niet ontvluchten wegens de mooie verdeling van de bestaande taart tussen vier bedrijven.

Voor het dossier A380 over civiel gebruik zijn er evenmin garanties voor een rechtvaardige verdeelsleutel tussen de gewesten. Het is niet omdat elke potentiële investeerder aan zijn trekken kan komen, dat de economische return eerlijk zal worden verdeeld.

Ik denk dat wij nu in een belangrijke fase zitten na een voorgeschiedenis. De notie "heirkracht" tijdens de bespreking in het dossier van de kernenergie, is volgens mij van de onderhandelingstafel gevallen bij de besprekingen over de opvolger van de F16. De ontwikkelingsfase van dat toestel hebben wij al gemist.

Dat wil dus zeggen dat we onszelf in de toekomst op kosten zullen gaan jagen. De hamvraag vandaag is wat er gebeurt met dit dossier. Wat gebeurt er nu de dossiers van A380 en A400M werden losgekoppeld? Wat gebeurt er met de economische return naar de aeronautica-industrie in Vlaanderen? We weten immers dat in het A400M-dossier de bestelling via Occar voorziet in 100% compensaties. Het is eigenlijk de tweede maal dat het belangrijke gegeven van de compensaties wordt gefnuikt, evenals de return naar Vlaanderen in sectoren waarin we sterk zijn. We zouden onze positie op de internationale markt nochtans kunnen verstevigen door de dual use als gevolg van het ontwikkelen van de militaire component. We krijgen opnieuw te maken met een eigenaardige redenering of een eigenaardige manier van handelen. We zouden in de commissie duidelijkheid moeten krijgen over de reden waarom de beslissing van minister Van Mechelen onder druk werd tenietgedaan. Wat waren de beweegredenen? Uiteindelijk kom ik terug tot mijn vraag. Hoe staat het met de compensaties en met de return die eigenlijk door de beslissing van minister Van Mechelen in 100% compensaties voorzag?

**01.04 Eerste minister Guy Verhofstadt:** Mijnheer de voorzitter, ik zou eerst en vooral willen zeggen dat de minister van Landsverdediging en de minister van Economische Zaken op 23 oktober 2001 al uitvoerig uitleg hebben verschaft over deze problematiek aan mevrouw Brepoels. Op dat ogenblik zijn ook een heleboel documenten uitgedeeld door de minister van Landsverdediging en de

**01.03 Pieter De Crem** (CD&V): Les dossiers A380 et A400M étaient liés mais ce lien a été rompu sous la pression du premier ministre, sans aucune garantie concernant la clé de répartition dans le dossier A400M. Le *memorandum of understanding*, signé par le ministre Flahaut, a donc été abandonné.

Dans le A380 non plus il n'est pas question d'une répartition équitable entre les Régions. Ce n'est pas parce que les investisseurs y trouvent leur compte que les secteurs économiques seront traités honnêtement sur le plan régional. Nous avons déjà manqué la phase du développement. Cela nous coûtera de l'argent à l'avenir.

Que va-t-il advenir des dossiers, maintenant qu'ils sont dissociés? Qu'en est-il des retombées économiques du secteur aéronautique? Quelle contrepartie la Flandre va-t-elle obtenir dans le dossier A400M, sachant que la commande passée par l'entremise d'OCCAR prévoit des compensations à 100%?

Cette commission doit être informée des raisons pour lesquelles la décision du ministre Van Mechelen a été annulée, et ce qu'il en est des retombées et des compensations.

**01.04 Guy Verhofstadt,** premier ministre: Les ministres de la Défense et de l'Economie ont déjà fourni de nombreuses informations à ce sujet le 23 octobre 2001.

minister van Economische Zaken met betrekking tot het volledige dossier A400-M.

Ik vind de vraag van de heer Sevenhans enigszins ongelooflijk. Hij vraagt zich af wat het verschil is tussen een A380 en een A400-M. Iedereen weet dat het ene een klassiek, civiel Airbusprogramma is dat ook behoort tot de bevoegdheid van de gewesten die daarvoor medeverantwoordelijkheid dragen en wat trouwens de reden is waarom terzake samenwerkingsakkoorden moeten worden gesloten. De A400-M is een militair programma. Wij kopen geen A380's aan. Vliegtuigmaatschappijen van over de hele wereld zullen hopelijk die toestellen aankopen. Het gaat hier om een investeringsprogramma waarvoor de gewesten in eerste instantie bevoegd zijn.

De federale overheid en niet de gewesten koopt de A400, wat een militair vliegtuig is, aan. Met andere woorden, de federale overheid heeft de leiding over dit dossier en is er ook voor verantwoordelijk. Het is totaal onzinnig voort te doen met de politiek die sommigen in het verleden hebben verdedigd en waarbij militaire dossiers voornamelijk vanuit een economische impact werden benaderd. Tot wat dit kan leiden, hebben we in het verleden meegemaakt. Ik wil die onaangename dossiers hier niet in herinnering brengen.

Deze regering heeft beslist een politiek te volgen waarbij een militair dossier op zijn militaire aspecten wordt beoordeeld en niet op zijn economische, commerciële aspecten.

Dat is het eerste wat ik wou zeggen. Ik vind het immers een beetje te gemakkelijk om bij de publieke opinie de indruk te wekken dat het allemaal om hetzelfde gaat. De A380 en de A400M zijn echter bijna diametraal tegenovergestelde toestellen. Beide zijn wel vliegtuigen, maar het ene is een commercieel vliegtuig, het andere is een militair vliegtuig. In het tweede geval gaat het om de aankoop van militaire vliegtuigen, dus een federaal dossier. In het eerste geval gaat België mee vliegtuigen bouwen, liefst zoveel mogelijk, en dus gaat het in eerste instantie over een dossier van de gewesten.

Het tweede wat ik wil zeggen – en Vlaams minister Van Mechelen is het met mij eens – is dat de interpellaties eigenlijk in het Vlaams Parlement thuishoren. Men vraagt mij: waarom heeft minister Van Mechelen dit gedaan, of waarom heeft minister Van Mechelen die houding aangenomen? Ik kan maar antwoorden in de mate waarin ik over die mogelijkheid beschik. Ik constateer dat inzake het A380-programma de Vlaamse regering het samenwerkingsakkoord heeft goedgekeurd, overigens met felicitaties van het Vlaams Economisch Verbond en van de Flag. Het is niet aan mij om de beslissingen – de goede beslissingen overigens – van de Vlaamse regering toe te lichten. Ik zal het toch maar doen, want minister Van Mechelen is hier niet.

Ik heb hier de brief die de Flag gestuurd heeft aan minister Van Mechelen. De Flag feliciteert hem daarin met de ondertekening van het samenwerkingsakkoord. De brief zegt letterlijk dat het samenwerkingsakkoord – ik citeer: “op een positieve manier werd ingevuld en dat alle Vlaamse vragen” – ik lees het letterlijk – “naar specifieke financiering van de Vlaamse bedrijven inderdaad nu kunnen worden voldaan”. Ik lees maar voor welke positieve reactie de Vlaamse luchtvaartindustrie had op de ondertekening van het

Le programme A380 est strictement civil et le programme A400M est militaire. La responsabilité de ce dossier ressortit aux pouvoirs publics fédéraux et plus particulièrement au département de la Défense. Les Régions n'ont pas voix au chapitre.

Ce gouvernement a décidé que les achats militaires seraient exclusivement évalués sur la base de critères militaires et non pas sur la base de retombées économiques ou commerciales.

Ces interpellations concernaient davantage le ministre Van Mechelen que moi-même. Le gouvernement flamand a adopté l'accord de coopération relatif au dossier A380. A l'époque, le Flag et la VEV avaient félicité le gouvernement.

Le dossier A400M ressortit exclusivement à la compétence du département de la Défense nationale. Dès le début, en 1996, il n'a nullement été question de retombées économiques ou de répartition entre les Régions. Le *memorandum of understanding* prévoit uniquement la possibilité d'investir au prorata du nombre d'avions commandés.

Des sociétés belges ont négocié à propos de la construction de pièces détachées, et ce, sans immixtion de la part des pouvoirs publics mais sur la seule base de la compétitivité. Les retombées escomptées s'élèvent à 4,17 % de la valeur totale de la commande. Les sociétés privées ont créé un consortium à cet effet.

Le dossier A380 fait l'objet d'une évaluation positive de la part d'experts flamands. Les nombreuses critiques m'ont dès lors étonné.

samenwerkingsakkoord voor de A380. Meer nog, de brief gaat verder. Ik vind het dus een beetje eigenaardig dat mevrouw Brepoels hier komt zeggen dat er kritiek is vanwege Vlaanderen op de ondertekening van het samenwerkingsakkoord. Ik heb niets dan felicitatiebrieven die aan de heer Van Mechelen gericht zijn vanwege het VEV en de Flag.

Ik citeer voort: "In naam van Flag en VLI wensen wij u hiervoor dan ook oprecht te bedanken en te feliciteren". Dat is wat de Vlaamse industrie te zeggen heeft over dat zo vermaledijde samenwerkingsakkoord. Men mag de waarheid dus geen geweld aandoen. Integendeel. De brief gaat nog verder. Ik heb nog niet zoveel dergelijke brieven gezien, maar dit is wel ongelooflijk: "Flag is verheugd vast te stellen dat u als Vlaams minister van Economie de voorwaarden hebt geschapen voor de verdere uitbouw van de lucht- en ruimtevaart in Vlaanderen".

Dat is het tweede punt dat ik wou aanhalen, nadat ik eerder aan de heer Sevenhans gezegd heb dat men toch het onderscheid moet maken tussen de beide dossiers, die met elkaar niets te maken hebben. Zij hebben verschillende doeleinden. Zo zeg ik ook dat het samenwerkingsakkoord inzake het A380-programma ondertekend is. De Vlaamse regering heeft de beslissing genomen en zij is daarvoor uitgebreid gefeliciteerd door de Vlaamse luchtvaartindustrie, de Flag, het VEV, en alle mogelijke andere Vlaamse strijdverenigingen die zich met dat dossier inlaten.

Blijft nog het derde punt van de interpellaties, het A400M-programma. Ik heb al gezegd dat het een militair dossier is, dat dus uitsluitend tot de bevoegdheid van Landsverdediging behoort. Vanaf het begin van het programma, dat feitelijk uit 1996 dateert, is er nooit sprake geweest van een toegekende economische return. Er is ook nooit sprake geweest over een regionale verdeling ervan. De enige bepaling waarvan sprake is in het memorandum of understanding van het dossier, is dat de industrieën van de deelnemende landen kunnen investeren pro rata het totale aantal bestelde vliegtuigen. Hoe meer vliegtuigen een land bestelt, hoe meer de bedrijven daar de kans hebben om aan competitieve voorwaarden mee te dingen.

Belgische bedrijven hebben inderdaad onderhandeld over verschillende onderdelen en taken met betrekking tot de bouw van het toestel. De onderhandelingen verlopen zonder enige vorm van inmenging vanwege de overheid. De overheid wil immers geen militaire dossiers door elkaar slaan. Wij hebben die vliegtuigen nodig ter vervanging van de C-130 vanaf 2012-2013. Ze vormen een belangrijk onderdeel binnen het moderniseringsprogramma van het leger. Het moet helpen het strategisch transport te organiseren en op een hoger niveau te brengen, niet enkel bij ons maar ook bij enkele van de ons omringende landen. De onderhandelingen geschieden zonder industriële partners op basis van competitiviteit en zonder inmenging van de overheid, precies om te verhinderen op de oude dossiers terug te vallen, zoals wij in het verleden hebben meegemaakt.

De beoogde return – rekening houdend met het aantal bestellingen, want zoals u weet is er ook een aanvullende bestelling van Luxemburg – bedraagt 4,17% van de totale bestelling van Sell & Motor. Daarvoor werd een consortium onder de privé-bedrijven

opgericht, waarin trouwens ook Flag een rol speelt.

Ik ben verwonderd door de kritiek op het samenwerkingsakkoord van het A380-dossier dat nochtans positief wordt geëvalueerd door kenners in Vlaanderen zelf.

**01.05 Frieda Brepoels (VU&ID):** Mijnheer de voorzitter, de eerste minister heeft gelijk wanneer hij zegt dat de parlementsleden zich vorig jaar en het jaar daarvoor tevreden moesten stellen met het antwoord van minister Picqué en minister Flahaut in beide dossiers. Dat is correct maar het gaat hier over federale ministers uit Wallonië die in beide dossiers duidelijk heel andere belangen verdedigen dan het federaal belang en, nog veel minder, het Vlaamse belang.

Uit beide dossiers blijkt dat niet alleen het Waalse bedrijfsleven, maar ook enkele Waalse bedrijven die eigendom zijn van het Waalse Gewest, in deze dossiers betrokken partij zijn. Ik had gehoopt dat u als eerste minister zou opkomen voor het federale belang in de betreffende dossiers. Ik had ook enigszins gehoopt dat u als Vlaming de Vlaamse belangen zou behartigen in beide dossiers.

U maakt toch wel een zeer vreemde redenering in het dossier A400M dat inderdaad een militaire aankoop is. U verwijst naar het feit dat militaire dossiers nu enkel op hun militair belang en op militaire grond worden beoordeeld en niet langer op hun economische return. De economische return is er wel degelijk voor 100%, of voor 55 miljard. Minister Picqué heeft na een aantal interpellaties uiteindelijk de belofte gedaan dat België ten minste een economische return zou vragen, omdat alle andere landen het zo doen. Het is toch duidelijk dat de economische terugvloeï naar elk participerend land in het A400M-dossier ook voor 100% volgens de quota van hun afname in vliegtuigen een economische return krijgt. België is op dat vlak een bijzonder land. Ik heb het proberen duidelijk te maken, maar blijkbaar hebt u er geen oren naar dat het economisch beleid sinds enige tijd tot de bevoegdheid van de gewesten behoort. Als België een economische return van 55 miljard euro bekommt, dan is het toch duidelijk dat u rekening hoeft te houden met de bevoegdheidsverdeling in dit land. Op dat ogenblik moet u met de betrokkenen overleggen op welke manier de economische return op een rechtvaardige wijze kan worden gerealiseerd.

Het is duidelijk – ik heb dit trachten aan te tonen – dat Vlaanderen op die manier mee betaalt voor de verbetering van het competitief vermogen van andere bedrijven, niet alleen in Wallonië, maar ook in het buitenland.

Tot slot, het gaat hier niet over de felicitaties van de Vlaamse bedrijfswereld, wat die ook mogen voorstellen, want ik weet niet wie de brieven heeft ondertekend. Ook al zegt de bedrijfswereld dat alle Vlaamse vragen van de Vlaamse bedrijven voldaan zijn, als politiek verantwoordelijken, als volksvertegenwoordigers moeten wij in het parlement een andere zorg verdedigen. Er is een verschil tussen het belang van de bedrijfswereld en het belang van de belastingbetaler. Precies daarover wou ik u ondervragen, maar daar hebt u blijkbaar geen oren naar. Wij konden vandaag nogmaals vaststellen dat u als vertegenwoordiger van de Vlaamse liberalen al lang niet meer voor het algemeen Vlaamse belang opkomt, zeker niet in economische dossiers en nog veel minder in dossiers waarin de taalwetgeving in

**01.05 Frieda Brepoels (VU&ID):** Jusqu'à présent, nous avons toujours dû nous contenter des réponses des ministres Flahaut et Picqué, ministres wallons qui servent essentiellement les intérêts de la Wallonie. Nous attendions du premier ministre qu'il fasse, en quelque sorte, contrepoids, qu'il témoigne d'un réflexe fédéral, voire flamand, mais nous restons sur notre faim.

Le dossier A400M générera bel et bien des retombées économiques à concurrence de 55 milliards de francs. Dans un Etat fédéral, ces retombées doivent être réparties équitablement et le premier ministre doit s'en porter garant. Aux dires de celui-ci, l'industrie aéronautique flamande est extrêmement satisfaite mais, en y regardant de plus près, je me demande si le contribuable flamand partage cet enthousiasme. M. Verhofstadt et son parti trahissent la Flandre et j'en suis profondément déçu.

het gedrang komt.

Mijnheer de voorzitter, ik ben heel erg teleurgesteld over het antwoord van de eerste minister. Ik had eigenlijk ook niet anders verwacht.

**01.06 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK):** Mijnheer de eerste minister, ik weet beter dan wie ook, en zeker beter dan u, wat het verschil is tussen de A380 en de A400. Ik zit in de commissie voor de Landsverdediging. Ik ken het dossier dus van a tot z. Ik heb gesproken over de aanpak van het dossier en niet over het vliegtuig. U maakt er zich gemakkelijk vanaf. U bent de meest handige van de ministers, daarom bent u ook de eerste minister. U bent er ook heel goed in geslaagd niet op de vragen te antwoorden.

Mijnheer de eerste minister, zover mijn beperkte kennis reikt, weet ik dat de economische weerslag van de luchtvaartindustrie de bevoegdheid van de gewesten is. U hebt die lijn wel consequent aangehouden voor de Joint Strike Fighter. Toen werd beweerd dat, aangezien het om luchtvaartindustrie ging, de economische return voor de gewesten was. Toen was het wel het geval, nu voor het militaire vrachtvliegtuig gaat de redenering niet meer op. Waarom toen wel en nu voor het militaire vrachtvliegtuig niet? U hebt geen antwoord op mijn vraag gegeven. Dat zult u wellicht nu doen.

Er werd ook over de verfoeilijke compensaties van vroeger gesproken. U zou die snel en efficiënt afschaffen. Ondertussen zijn ze volledig terug. Er is geen verschil tegenover vroeger, alleen punten en komma's. De economische compensaties zullen dus vroeg of laat terug op tafel komen voor aangelegenheden waarbij u onder druk van de Walen zult moeten zwichten. U hebt in het dossier geen economische compensatie gevraagd. Daartegenover staat dat de economische compensaties er in de praktijk wel zijn. Ik moet mijn vraag dus nog eens herhalen.

Ten eerste, kunt u mij het verschil uitleggen tussen een militair vrachtvliegtuig en een militair jachtvliegtuig? U zegt dat het allebei een federale bevoegdheid betreft.

U hebt zeer handig gebruikgemaakt van de brief inzake de A380M, terwijl u wist dat de vragen vandaag over de A400 gingen. Wij hebben reeds het genoegen gehad u daarover te ondervragen. Het gaat nu over de A400. Alle collega's stellen u vragen over de A400. Hebt u in dat verband een lovend briefje gekregen? U zult dat waarschijnlijk binnenkort krijgen, neem ik aan?

**01.07 Eerste minister Guy Verhofstadt:** Dat zou heel positief zijn, want de Flag maakt ook deel uit van het Flabel-consortium en heeft zelf zijn bijdrage onderhandeld. Het is erg dat u dat niet weet, mijnheer Sevenhans. Het Flabel-consortium neemt deel aan de militaire A400M; Flag is daar een onderdeel van, heeft de bijdrage onderhandeld en vindt dat goed. Waarom wilt u het beter weten dan de Flag? Zij zijn tevreden en u niet. Dat begrijp ik niet.

**01.08 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK):** Mijnheer de eerste minister, u maakt een karikatuur van deze aangelegenheid.

**01.09 Eerste minister Guy Verhofstadt:** Dat is niet waar. Dat is de realiteit.

**01.06 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK):** Je sais parfaitement en quoi les dossiers A380 et A400M diffèrent mais je parlais d'une différence d'approche et je n'ai pas reçu de réponse à ce sujet.

En principe, les compensations économiques sont supprimées mais, dans la pratique, elles subsisteront. Le PRL va s'en charger.

Le premier ministre cherche à s'en tirer à trop bon compte en brandissant des lettres de félicitations à propos du dossier A380. Il tente aussi de s'en sortir à propos du dossier A400M mais il n'a pas la moindre lettre de félicitations à produire à ce propos. Le sujet est loin de faire l'unanimité.

**01.07 Guy Verhofstadt, premier ministre:** Le Flag a participé aux négociations dans le cadre du consortium Flabel. Il a marqué son accord. Pourquoi vous faites-vous du souci à ce propos?

**01.10 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK):** Minister Van Mechelen wist het blijkbaar evenmin, ook al is hij minister. Ik ben slechts een eenvoudig lid van de Kamer.

U wist het gelukkig wel, mijnheer de eerste minister. Toch moest er worden ingegrepen.

Waar het terzake over gaat en wat mij interesseert, mijnheer de minister, is die bewuste brief. Het gaat niet over lofbetuigingen aan uw adres. Het onderwerp stond trouwens duidelijk vermeld in mijn interpellatieverzoek.

Wat is het verschil tussen de aankoop van een militair vrachtvliegtuig en een militair jachtvliegtuig?

**01.11 Pieter De Crem (CD&V):** Mijnheer de eerste minister, op mijn specifieke vraag wat Vlaanderen als compensatie krijgt in het A400M-dossier – het opvolgingsdossier van de Hercules – kreeg ik geen antwoord en evenmin op mijn vraag welke invloed de regering zal uitoefenen inzake het compensatiecriterium van 100% compensatie zoals werd overeengekomen in Occar.

De felicitatiebrieven die minister Van Mechelen ontving en u overhandigde compenseren wellicht een beetje het geweest en het tandengeknars, maar niet de terechte onvrede en de neerslachtigheid bij heel wat Vlaamse aëronauticabedrijven die heel wat opdrachten aan zich zagen voorbijgaan in het dossier omtrent de opvolger van de F16 en dit door het dralen van de regering en nadien het niet instappen in de conception fase, hetgeen hoop en al 800 miljoen Belgische frank kostte. Nogmaals, niet zozeer het militaire aspect van de zaak houdt mij bezig, maar wel het feit dat de dual use die hen, zowel in dit dossier als in het A380-dossier – de meest geavanceerde versie van het burgertoestel – bijzonder van dienst zou kunnen zijn.

Ik kom thans tot een tweede belangrijk gegeven. Volgens de minister wordt, met betrekking tot de aankoop van de A400M of de deelname aan de ontwikkeling ervan, een dossier enkel en alleen op zijn militaire merites beoordeeld en wordt de economische return daarvan eigenlijk niet in beschouwing genomen. Welnu, wat de militaire merites betreft, hebben wij eigenlijk weinig keuze. Ofwel wordt het de A400M, ofwel het grote toestel dat Mc. Donald-Douglas in het andere consortium met Boeing zal ontwikkelen. Het is ofwel het ene ofwel het andere, tenzij men de geavanceerde versie van de Antonov zou aankopen voor doeleinden van de Belgische luchtmacht.

Uiteindelijk zijn de economische merites nog steeds bijzonder belangrijk, ook in alle andere landen. Mijn vraag is dan waarom u doet alsof de economische return voor België, maar ook voor de verschillende gewesten in ons land, niet gunstig zou zijn? Het gaat toch over 55 miljard. Wij moesten dat bedrag als het ware uit de neus van minister Picqué peuten en wij hebben hem zelfs ontlokt dat hij een voorstander is van het afschaffen van de compensaties. Hij was het niet eens met de door de regering naar voren gebrachte maatregel omdat hierdoor de gewesten werden gefnuikt wat betreft hun rechtmatig deel, al voeg ik er meteen aan toe dat het rechtmatig deel vooral gold voor het Waalse gewest en in ondergeschikte orde voor het Vlaamse gewest.

**01.10 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK):** Le premier ministre a estimé devoir écrire une lettre au ministre Van Mechelen, dans la mesure où il ignorait, lui aussi, ce dont il retournait exactement. Je souhaite obtenir un complément d'explications au sujet de cette lettre-là et non à propos d'une lettre de félicitations du Flag.

**01.11 Pieter De Crem (CD&V):** Quelles compensations la Flandre recevra-t-elle dans le cadre du dossier A400M? Le gouvernement compte-t-il user de son influence pour mettre en œuvre l'intégralité des compensations initialement convenues? Ces questions restent en suspens.

Les lettres de félicitations doivent dissimuler bien des lamentations et des grincements de dents au sein des entreprises. De nombreuses firmes aéronautiques flamandes ont vu des quantités de marchés publics leur passer sous le nez, moins sur le plan militaire que pour le secteur "à double usage".

Selon le premier ministre, seules des considérations militaires ont joué dans la participation aux développements du dossier A400M, aucune compensation économique. Je ne peux cependant m'empêcher de penser que les mérites économiques ont joué un rôle prépondérant dans ce dossier. Pourquoi le premier ministre feint-il d'ignorer l'importance de cette dimension pour la Belgique et pour les Régions? 55 milliards sont en jeu, comme a fini par nous l'apprendre le ministre Picqué, au terme d'interminables tergiversations.

Même si vous avez reçu des lettres de félicitations, j'estime que vous avez pris la mauvaise

Volgens mij werd er een verkeerde beslissing genomen, ondanks de felicitatiebrieven die daaromtrent werden geschreven.

Hoe dan ook, in het long rundossier, het vervangingsdossier van de Hercules door de A400M, weten wij thans niet in welke mate er zal worden gecompenseerd.

Mijnheer de eerste minister, op deze vraag blijft u ons het antwoord verschuldigd en ik zal niet nalaten, samen met andere collega's, op deze zaak terug te komen.

**01.12** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, het is aandoenlijk te merken hoeveel collega's reeds zijn vergeten wat er de voorbije jaren in België gebeurde in dergelijke dossiers. Thans wordt er kritiek geuit op het feit dat men met minder – en in dit dossier omzeggens zonder – compensaties wil werken.

Voorts herhaal ik dat met betrekking tot de A400M een consortium bestaat, louter op particuliere basis.

De Flag zit daarin en zij vinden dat zij in het consortium een goed akkoord hebben bereikt.

**01.13** **Frieda Brepoels** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, de eerste minister probeert ons hier met brieven en allerlei felicitaties te overbluffen.

**01.14** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Wat is uw punt? U hebt geen punt.

**01.15** **Frieda Brepoels** (VU&ID): U weet heel goed dat FLABEL alleen is opgericht voor en alleen discussieert over de rompenbouw. De rompenbouw heeft slechts betrekking op 50% van de bouw van het toestel. De verdeling van de economische return in de rompenbouw gebeurt in werkelijkheid alleen door de zogenaamde klassieke bedrijven, zonder politieke controle, zonder regionale verdeelsleutels en met de uitsluiting van alle andere bedrijven. Wat de motorenbouw betreft, wordt 25% van de totale waarde door Tech-Space Airo ingenomen, dat volledig door Frans kapitaal wordt beheerst. Over de uitrusting, de rest van de 25%, is nog geen enkel akkoord. U moet hier niet schermen met FLABEL als zou dat een volledige regeling voor het hele dossier betekenen.

**01.16** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Er is geen vermenging van de politiek met die bedrijven. Mij lijkt dat een goede zaak, maar u hebt daar blijkbaar een andere mening over.

**01.17** **Frieda Brepoels** (VU&ID): Mijnheer de eerste minister, u moet verantwoordelijkheid afleggen aan de belastingbetaler en niet aan de bedrijven.

**01.18** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: U hebt in elk geval een prachtig pleidooi gehouden om de oude politiek opnieuw in te voeren.

décision. Dans le dossier du remplacement des Hercules par les A400M; nous ignorons tout des compensations. Le premier ministre nous doit encore une réponse et je ne manquerai pas de revenir sur ce point.

**01.12** **Guy Verhofstadt**, premier ministre: A constater leur mécontentement à l'annonce de l'abandon de ce système, les interpellateurs oublient apparemment quels abus la technique des compensations a provoqués au cours des dernières décennies.

**01.15** **Frieda Brepoels** (VU&ID): Le premier ministre se prévaut des félicitations flamandes mais il oublie qu'il ne s'agit que de la construction de la coque. La construction du moteur est confiée dans son intégralité à des entreprises françaises.

**01.16** **Guy Verhofstadt**, premier ministre: La politique ne doit pas se mêler des affaires des entreprises. La NV-A souhaite-t-elle revenir à l'ancienne culture politique?

**01.17** **Frieda Brepoels** (VU&ID): Vous devez également rendre des comptes aux contribuables flamands.

**01.19 Frieda Brepoels** (VU&ID): Dat heeft daar niets mee te maken.

De **voorzitter**: Mijnheer de eerste minister, mevrouw Brepoels, mag ik erop aandringen dat iedereen de spelregels respecteert. Zolang u repliceert, kan ik het woord aan het parlement niet weigeren, mijnheer de eerste minister.

**01.20 Luc Sevenhans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik heb de peptalk van de eerste minister gehoord. Hij is altijd de handigste van allemaal. Hij antwoordt niet op onze vragen. Zijn dat de spelregels, mijnheer de voorzitter? Wij stellen vragen en de minister geeft een antwoord op volledig andere vragen.

Ik stel vast dat ik op mijn eenvoudige vragen geen antwoord heb gekregen. Waarom hebt u die brief geschreven? Daarop hebt u niet geantwoord. U hebt over allerlei andere zaken gesproken. Wat is het verschil tussen het JSF-dossier en het A400M-dossier? Ook daarop heb ik geen antwoord gekregen. Dat zijn eenvoudige vragen waarop u niet kunt antwoorden. Wie is dan de slimste? U kunt hier een show opvoeren, maar ik krijg geen antwoord op mijn vragen. Ik zal mijn vragen dus opnieuw moeten stellen. Ofwel antwoordt u nu, ofwel dien ik een nieuwe interpellatie in.

**01.20 Luc Sevenhans** (VLAAMS BLOK): Le premier ministre ne prend pas la peine de répondre aux questions simples. Il ne respecte aucunement les règles du jeu. Soit il répond maintenant, soit je déposerai une nouvelle demande d'interpellation.

**01.21 Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, als tweede repliek op het antwoord van de eerste minister dien ik samen met mevrouw Brepoels een motie van aanbeveling in. Wij zullen de zaak in de plenaire vergadering opnieuw aan de orde brengen, aangezien wij op geen enkele vraag een duidelijk antwoord hebben gekregen.

**01.21 Pieter De Crem** (CD&V): Nous reviendrons sur ce dossier en séance plénière puisque nous n'avons obtenu aucune réponse claire.

### **Moties Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.  
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Luc Sevenhans en Guido Tastenhoye en luidt als volgt:

"De Kamer,  
gehoord de interpellaties van mevrouw Frieda Brepoels en van de heren Luc Sevenhans en Pieter De Crem  
en het antwoord van de eerste minister,  
vraagt de regering er over te waken dat bij militaire aankopen de Vlaamse industrie zijn rechtmatig aandeel krijgt bij producties en ontwikkeling van die onderdelen van de bestelling die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met de aankoop en dit minstens recht evenredig met de inbreng die Vlaanderen aan de Belgische financiën levert."

Une première motion de recommandation a été déposée par MM. Luc Sevenhans et Guido Tastenhoye et est libellée comme suit:

"La Chambre,  
ayant entendu les interpellations de Mme Frieda Brepoels et de MM. Luc Sevenhans et Pieter De Crem  
et la réponse du premier ministre,  
demande au gouvernement de veiller, lors d'achats militaires, à ce que l'industrie flamande reçoive une part équitable de la production et du développement des éléments de la commande qui sont directement ou indirectement liés à ces achats, cette part devant être au moins proportionnelle à la part apportée par la Flandre dans les finances belges."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Frieda Brepoels en de heer Pieter De Crem en luidt als volgt:

"De Kamer,  
gehoord de interpellaties van mevrouw Frieda Brepoels en van de heren Luc Sevenhans en Pieter De Crem  
en het antwoord van de eerste minister,  
vraagt de regering

1. voor wat het A400M programma betreft dringend een overleg met de Gewesten op te starten om tot een rechtvaardige gewestelijke verdeelsleutel te komen voor wat de economische return betreft;
2. voor wat het A380 programma betreft over te gaan tot de heronderhandeling van het samenwerkingsakkoord om tot een correcte gewestelijke verdeelsleutel te komen; indien dit niet mogelijk is af te zien van de federale inbreng in dit programma vermits dit tot de gewestelijke bevoegdheid behoort."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Frieda Brepoels et M. Pieter De Crem et est libellée comme suit:

"La Chambre,  
ayant entendu les interpellations de Mme Frieda Brepoels et de MM. Luc Sevenhans et Pieter De Crem  
et la réponse du premier ministre,  
demande au gouvernement

1. d'ouvrir sans délai une concertation avec les Régions à propos du programme A400M, afin d'aboutir à une clé de répartition régionale équitable en matière de retombées économiques;
2. en ce qui concerne le programme A380, de procéder à une nouvelle négociation de l'accord de coopération pour aboutir à une clé de répartition régionale équitable; si cette renégociation est impossible, de renoncer à l'apport fédéral dans ce programme, dans la mesure où il s'agit d'une compétence régionale."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Willy Cortois, André Frédéric, Charles Janssens en Tony Smets en de dames Corinne De Permentier en Géraldine Pelzer-Salandra.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Willy Cortois, André Frédéric, Charles Janssens et Tony Smets et Mmes Corinne De Permentier et Géraldine Pelzer-Salandra.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.  
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

## **02 Samengevoegde vragen van**

- de heer Geert Bourgeois aan de eerste minister over "de stand van zaken van de hervorming van de kieswet" (nr. 6642)
- de heer Pieter De Crem aan de eerste minister over "de invoering van provinciale kieskringen en de nationale kandidaatstelling bij de verkiezingen voor de Kamer van volksvertegenwoordigers" (nr. 6673)
- de heer Guido Tastenhoye aan de eerste minister over "het al dan niet doorvoeren van de aangekondigde keshervormingen voor Kamer en Senaat" (nr. 6697)

## **02 Questions jointes de**

- M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la réforme de la loi électorale" (n° 6642)
- M. Pieter De Crem au premier ministre sur "l'instauration de circonscriptions provinciales et les candidatures nationales pour les élections à la Chambre des représentants" (n° 6673)
- M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "la mise en oeuvre ou non des réformes électorales annoncées pour la Chambre et le Sénat" (n° 6697)

**02.01 Geert Bourgeois (VU&ID):** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, volgende maand zal het precies één jaar geleden zijn dat u in deze commissie hebt gezegd dat de regering een akkoord had bereikt om bij de federale verkiezingen provinciale kieskringen en een kiesdrempel van 5% in te voeren. Het is vervolgens ietwat stil geweest, maar na de vakantie hebt u, in een vruchteloze poging om wat nieuw elan in deze paars-groene meerderheid te brengen, in de State of the Union opnieuw aangekondigd dat er effectief een hervorming tot stand zou komen en dat het ontwerp vóór eind 2001 zou worden ingediend.

**02.01 Geert Bourgeois (VU&ID):** Il y a un près d'un an, le premier ministre avait annoncé une réforme fondamentale de la loi électorale comprenant l'organisation de circonscriptions électorales provinciales et l'instauration d'un seuil électoral de 5%. Le projet devait être prêt pour la fin 2001. Cette date n'a

2001 is verstreken en wij hebben niets gemerkt. Ik heb u op 10 januari 2002 in de plenaire vergadering een vraag gesteld en u hebt me toen geantwoord dat het ontwerp ver klaar is, dat het binnen twee weken in het kernkabinet zou worden besproken en u hebt er een paar niet onbelangrijke zaken aan toegevoegd.

Ik had er namelijk op gewezen dat het tijd werd om zekerheid te verkrijgen over de stand van zaken, vooral nu minister Michel had verklaard dat de verkiezingsstrijd was ingezet. Bijgevolg stelde ik u de vraag onder welke voorwaarden en omstandigheden naar de verkiezingen zal worden gegaan. Ik citeer uit uw antwoord: "Mijnheer Bourgeois, ik ben het met uw standpunt eens. Wij moeten dit wetsontwerp ofwel in de komende weken aan de Raad van State en het parlement voorleggen ofwel niet. Het gaat niet op een dergelijke wijziging door te voeren met een wetsontwerp dat pas in de tweede helft van het jaar wordt ingediend, dat nog moet worden behandeld, maar al enkele maanden later moet worden toegepast. Dat gaat niet."

Verder zegt u: "Normaal is dit wetsontwerp een van de komende weken klaar en kan het naar de Raad van State, die toch wel een maand tijd nodig zal hebben om advies te verlenen. Eind februari of begin maart moeten wij het ontwerp in het parlement kunnen indienen, zodat wij vóór Pasen de parlementaire besprekingen kunnen afronden." Pasen valt op 31 maart en het reces gaat in op 28 maart, vandaag is het 13 maart.

"Government by announcement"; ik denk dat het niet beter toepasbaar is dan op deze hervorming.

Mijnheer de eerste minister, net als alle hervormingen worden ze drie, vier, vijf, zes, zevenmaal aangekondigd, maar er gebeurt niets. De "steunpilaar" van deze regering in het zuiden van het land, naast uw vriend Louis Michel, zegt uitgerekend vandaag in het weekblad "Knack" over de regering-Verhofstadt: "Gewoon besturen in de plaats van aan te kondigen dat ze gaat besturen, is het sterkste signaal dat ze kan geven."

Mijnheer de eerste minister, dit is niet door de oppositie gezegd, maar door de heer Elio Di Rupo. Hij zegt dat als Verhofstadt nu maar eens gewoon zou kunnen besturen in plaats van voortdurend te verklaren dat hij gaat besturen, dan zouden we misschien al iets bereiken.

Mijnheer de eerste minister, ik heb begrepen dat u en uw vrienden-collega's van paars-groen inmiddels allerlei ingewikkelde computer-simulaties laten uitvoeren, dat er felle berekeningen gebeuren overal in het land over hoe het resultaat van de mogelijke keshervormingen zou kunnen zijn. Ik neem aan dat dit nu met computer gebeurt en dat het rekenwerk al tot enig resultaat moet hebben geleid, zodat u in deze toch al wel zou moeten kunnen beslissen. Die paar weken zijn, ook al worden ze zeer breed gerekend, voorbij.

Mijnheer de eerste minister, mag ik uit dit alles, alsook uit uw antwoord in de plenaire vergadering en uit het feit dat de termijn is verstreken, afleiden dat dit ontwerp begraven is en er niet meer komt, zodat we effectief naar de verkiezingen gaan in de vroegere constellatie. Ik zie dat u knikt, misschien zult u dat straks ook nog verbaal willen bekrachtigen. Mocht het toch niet zo zijn en mocht u

manifestement pas été respectée. Le premier ministre s'est alors donné pour nouvel objectif de déposer le projet de loi au Parlement fin février ou début mars 2002. Il voulait de la sorte éviter que le projet soit examiné avant Pâques. Le premier ministre maintient-il son calendrier ou le projet de loi est-il enterré et irons-nous aux prochaines élections sous l'ancienne configuration? Monsieur Di Rupo a déclaré que ce gouvernement devait chercher son salut dans une gestion ordinaire plutôt que d'annoncer toutes sortes d'innovations. Je ne puis que souscrire à cette déclaration!

Le gouvernement a-t-il l'intention de mettre en œuvre les réformes dans toutes les provinces? Va-t-il y avoir d'autres modifications? Que va-t-il advenir des provinces de Liège, de Hainaut, du Brabant flamand et du Brabant wallon? La circonscription de Bruxelles-Hal-Vilvorde sera-t-elle scindée? Pour quelles circonscriptions un seuil électoral de 5% va-t-il être instauré? Combien y aura-t-il de candidats par liste? Quel échéancier le gouvernement prévoit-il?

toch van plan zijn om door te gaan, dan heb ik toch een paar zeer precieze vragen:

Ten eerste, beoogt u provinciale kiesomschrijvingen door te voeren in alle provincies, dus ook in Luik, in Henegouwen, ook in Vlaams- en Waals-Brabant, en dat laatste is niet onbelangrijk.

Ten tweede, wordt de unitaire kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde gesplitst, zo ja, hoe? U weet dat indien u een kiesdrempel invoert van 5% en u behoudt de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde unitair, dat dan met de uitslagen van 1999, twee van uw coalitiegenoten SP.A en Agalev, geen verkozen meer hadden, net zomin als VU-ID.

Ten derde, komt er een kiesdrempel per provincie of ook per eventuele andere kieskring? Ik denk aan de niet-gesplitste kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, aan de arrondissementen in Henegouwen en Luik die desgevallend niet in een provinciale kieskring zouden opgaan. Ik denk ook aan de nationale kieskring. U denkt immers aan nationale kandidaten. Moet men nationaal ook 5% halen?

De volgende vraag heeft betrekking op deze nationale kandidaten. Aan hoeveel kandidaten per lijst zowel in Vlaanderen als in Wallonië denkt u? Zult u het ritssysteem toepassen? Ik heb begrepen dat wat onrust leeft binnen de meerderheidspartijen over de vraag of het ritssysteem dat in de Senaat werd goedgekeurd of ten minste de gewaarborgde vertegenwoordiging man-vrouw ook moet worden toegepast op de 2 of 3 nationale figuren.

De **voorzitter**: Ze ritselen.

**02.02 Geert Bourgeois** (VU&ID): Er is inderdaad geritsel. We horen veel maar weinig duidelijke taal. Zal u het systeem van de opvolgers opnieuw invoeren? Ik hoor allerlei voorstellen om het lijstspringen te verhinderen. Ondanks alle stoere verklaringen van uw collega Dewael, denk in niet dat dit zal gebeuren. We zullen opnieuw geconfronteerd worden met opvolgers in het parlement. Mochten straks alle nationale figuren zoals Stevaert en Dewael en anderen verkozen zullen zijn, weten we nu reeds dat zij niet zullen zetelen in het Federaal Parlement maar zullen terugkeren naar hun comfortabele ministerpost in Vlaanderen.

Ten slotte en voor het onmogelijke geval dat u toch nog van plan zou zijn in dit dossier enige daadkracht te etaleren, zult u dit dossier er met de karwats doorjagen voor 28 maart? Zult u opnieuw de urgentie invoeren? Of voert u die hervorming in de tweede helft van dit jaar met alle gevolgen daaraan verbonden? U weet dat de kans groot is dat dit ontwerp zal worden aangevochten voor het Arbitragehof. Ik neem aan dat u het met me eens bent dat het niet van behoorlijk bestuur zou getuigen dat partijen zich slechts in de tweede helft van het jaar kunnen voorbereiden. De partijen moeten nu weten waar ze aan toe zijn. Partijen denken reeds volop aan de lijstvorming, temeer omdat ze ernstig rekening houden met verkiezingen in het najaar. Uw vice-eerste minister heeft gezegd dat zijn kiescampagne gestart is op 1 januari van dit jaar. Wat zouden wij arme, kleine oppositiepartijen daar nog een andere mening op durven nahouden!

**02.03 Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, de verklaringen van de eerste minister inzake de keshervorming

**02.03 Pieter De Crem** (CD&V): Le 19 mai 2000, il a été annoncé que

ontleden is altijd een beetje exegese. Ik geef een kort overzicht, een soort hagiografie of heiligenleven, van het kiessysteem in België. Op 19 mei 2000 wordt gezegd dat er overeenstemming is. Ik weet niet in welke mate we aan overeenstemming een eerste, tweede of derde betekenis moeten aan geven. Op dat ogenblik, bijna twee jaar geleden, was er een akkoord om West- en Oost-Vlaanderen en Antwerpen tot één provinciale kiesomschrijving te fuseren. Henegouwen en Luik zouden ongewijzigd blijven. Dat had te maken met het feit dat de andere steunpilaar in het zuiden van het land, de PS daar niets moest van weten. Op 7 juni 2000 heeft de eerste minister dit akkoord bevestigd in de commissie voor de Politieke Vernieuwing. In het najaar, rond Allerheiligen en Allerzielen kwam er een verklaring dat een werkgroep het dossier had voorbereid en dat er nog alleen conclusies moesten worden getrokken. Na de overeenstemming is dit conclusies trekken bijna een onmogelijke opdracht geworden. Het aftrekstel van heel deze hervorming heeft nog niet tot veel geleid.

Het voorjaar 2001 bracht weer nieuws. Er was een voorstel met betrekking tot de halvering van het gewicht van de lijststem. De minister van Binnenlandse Zaken heeft in deze commissie verklaard dat hij een werkgroep voorzat en aan de eerste minister een volledig dossier over de provinciale kiesomschrijvingen had doorgezonden.

Eens te meer, het aankondigen en het trekken van conclusies laten een beetje op zich wachten. "Eerstdaags" staat ongeveer gelijk met een tijdspanne van twaalf maanden of 365 dagen.

Op 1 april 2001 – aanvankelijk meenden wij dat "eerstdaags" zich maar tot zes weken zou beperken – gaan we opnieuw dieper op de zaak in. De eerste minister antwoordde: "In de regering is er minstens een akkoord – om concreet op de vraag van de heer De Crem te antwoorden – om de twee huidige provinciale kiesomschrijvingen uit te breiden tot minimum vijf, meer bepaald Oost- en West-Vlaanderen en Antwerpen. Dat akkoord blijft geldig, want op dit moment" – en daar komt de wok aan – "stomen wij samen met het kabinet van Binnenlandse Zaken het voorontwerp klaar. Het moet niet worden uitgesloten dat er in dezelfde of een volgende beweging nog provinciale kiesomschrijvingen bijkomen. Wij zijn bezig met een voorontwerp van de wet terzake en ik denk dat wij nog vóór het reces met het project naar de Raad van State kunnen." Wellicht bedoelde de eerste minister het reces van 2001, want in 2001 was die wet in elk geval niet van toepassing. "Ik wil er trouwens nog" – en in cauda venenum, het venijn zat in de staart, maar ondertussen heeft de eerste minister gezien dat er vele staarten zijn met veel venijn – "een punt aan toevoegen. Het is de bedoeling om, naar Nederlands voorbeeld, samen met de uitbreiding van het aantal provinciale kiesomschrijvingen voor de politieke partijen in de mogelijkheid te voorzien om in deze arrondissementen, provinciaal of niet-provinciaal, dezelfde kandidaten op verschillende lijsten te laten opkomen." Dan wordt er nog een parenthesis gemaakt naar Nederland, maar ik denk dat het na vorige week woensdag wellicht een beetje uit de mode is om nog veel vergelijkingen te maken tussen paars-groen in Nederland en paars-groen in Vlaanderen en België.

De zomer was lang en warm. In het eerste interview met u na de zomer, zijdelings aan een van de pilareninterviews, las ik de herhaling van de bevestiging van de zekerheid van de aankondiging dat er vóór

le gouvernement s'était mis d'accord pour instaurer des circonscriptions électorales pour les provinces de Flandre occidentale, de Flandre orientale et d'Anvers. Rien ne changerait pour le Hainaut et Liège. Le 7 juin 2000, le premier ministre a confirmé cette information en commission du Renouveau politique.

A l'automne 2000, il a été déclaré que le groupe de travail était fin prêt et que des conclusions seraient rapidement rendues. Nous attendons toujours. Début 2001, le ministre de l'Intérieur a déclaré avoir remis un dossier complet au premier ministre et a, à son tour, déclaré que les conclusions seraient disponibles sous peu.

En avril 2001, le premier ministre a répondu à ma question en commission qu'il avait préparé avec le cabinet de l'Intérieur un avant-projet de loi qu'il soumettrait au Conseil d'Etat avant les vacances parlementaires. Je présume qu'il parlait des vacances 2001. Par ailleurs, le premier ministre a annoncé que, comme dans le système hollandais, la même personne pourrait se porter candidate sur plusieurs listes. Depuis la semaine dernière, les comparaisons entre l'arc-en-ciel néerlandais et son équivalent belge sont plutôt malvenues.

Durant l'été 2001, j'ai par ailleurs lu une interview du premier ministre concernant la candidature nationale.

Dans sa déclaration politique du 9 octobre 2001, le premier ministre a annoncé pour la fin de l'année un projet de loi reprenant toutes les réformes.

Si le premier ministre a fait de nombreuses promesses, le projet se fait attendre. Nous supposons donc que le gouvernement est confronté à un problème en la

de verkiezingen van de Kamer een nationale kandidaatstelling mogelijk zou zijn. In de beleidsverklaring van 9 oktober 2001 herhaalt u andermaal dat er vóór het einde van dit jaar – ik veronderstel dat het om 2002 gaat – een voorstel zou worden ingediend dat er in beginsel provinciale kieskringen zullen zijn waarbij een kiesdrempel van 5% of meer wordt ingevoerd en de mogelijkheid om naar het inzicht van de partijen, één of meerdere kandidaten in meerdere provinciale kiesomschrijvingen te laten opkomen. Wij herinneren ons nog allen dat de fractievoorzitter van de PS die voorstellen weglachte. Natuurlijk de tijd spoedt, maar ik weet niet of u zich deze bijzonder aangename scènes in de Kamer van Volksvertegenwoordigers nog herinnerde, waarbij de heer Eerdekens op donderdagnamiddag bijzonder plastisch zei: “Eigenlijk kan deze hervorming er wel doorkomen. Ze kan er in het noorden van het land doorkomen, maar in elk geval, no pasarán, zeker niet in de contreien die door Maas en Samber worden bevoeid.”

De heer Bourgeois heeft ondertussen het antwoord geparafraseerd dat hij had gekregen op zijn vraag. Dat was eens te meer de aankondiging van de toetsing naar de wettelijkheid.

Vandaag zijn wij in de maand maart 2002. Wij hebben aankondiging na aankondiging gehad, maar er is nog geen ontwerp. Eerder verklaarde u al dat u niet kon vliegen. De laatste dagen denk ik dat er soms wel eens laag gevlogen wordt. Dit dossier is in elk geval geen vlieg dossier. Volgens mij is het dossier tot stilstand gekomen en heeft het een grote mate aan energie bereikt. Ik denk dat het is zoals in de berichten die we horen op zondag twee minuten voor ieder tijdsein voor de duivenliefhebbers. De boodschap is wachten. Ik denk niet dat de begeleiders zich klaar aan het maken zijn. In elk geval lijkt de zuiderlijn mij nog altijd niet opgeklaard.

Wat is nu het probleem binnen de regering? Er moet een probleem zijn.

Het snelle en efficiënte aspect waarmee we na 1999 in de nieuwste tijden van de politiek zijn gekomen terwijl we daarvoor nog in de middeleeuwen leefden, blijkt immers geen oplossing te kunnen bieden voor de aangekondigde hervorming van de kieskringen. Het is duidelijk dat het dossier wordt beheerst door partijpolitieke berekening. Ik denk dat u de timing zal moeten wijzigen, mijnheer de eerste minister. U had wel gezegd dat u voor Pasen met een akkoord zou komen, maar ik meen dat zulks niet het geval is.

Eigenlijk speelt u met de regering een soort monopolie. Het is een soort polypolie als we de berichten horen. Er wordt met dobbelstenen gegooid op het vierkant waartoe België electoraal is herleid. Dat gebeurt in de trend van "proficiat, u mag naar de Kamer, ga drie plaatsen vooruit", "sorry, gooi opnieuw, u gaat drie plaatsen achteruit", "proficiat, u hebt gewonnen, want de kiesdrempel zal op uw partij niet van toepassing zijn", "de regering plant voor u een kamerzetel in een ander arrondissement" of "Brussel Wetstraat, breek uw vier huisjes af en bouw er een hotel". Dat is wat er aan het gebeuren is. De keshervorming is eigenlijk één gokspel geworden. Er zijn puur partijpolitieke beweegredenen om naar gelang van een aantal positioneringen een fundamenteel recht, namelijk het stemrecht, te hervormen.

matière. Des calculs politiques semblent prévaloir dans ce dossier. On croirait une partie de Monopoly: après avoir avancé de quelques cases, le joueur doit reculer de trois cases ou retourner à la case "départ".

Quels sont les projets du premier ministre? Quelles circonscriptions seront-elles modifiées? Cette révision concerne-t-elle uniquement le nord du pays? Quand le premier ministre déposera-t-il le projet de loi au Parlement?

Mijnheer de eerste minister, welke plannen hebt u met uw voorstellen?

Wat gebeurt er met de kieskringen? Gebeurt de hervorming voor het zuiden van het land, het noorden van het land of voor het hele grondgebied?

Wanneer zullen de ontwerpen bij het parlement worden ingediend?

**02.04 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK):** Mijnheer de voorzitter, ik zal het kort houden, aangezien de juiste vragen reeds gesteld zijn door mijn collega's.

De eerste minister had klaarheid beloofd voor eind februari, begin maart. Het is dan ook de hoogste tijd dat er volle klaarheid komt over de eventueel nog in te voeren hervormingen wat de kieswetgeving betreft. Als men dat op dit ogenblik nog wil doen, dan kan dat nog enkele maanden aanslepen. Bovendien bestaat het risico dat er nog beroep wordt aangetekend bij het Arbitragehof, zodat er grote onzekerheid kan blijven bestaan. Dat is absoluut niet aangeraden in de aanloop naar de verkiezingen.

Wij zijn geen vragende partij voor nieuwe hervormingen. De enige hervorming die ons interesseert en die ook de Vlaamse beweging al tientallen jaren interesseert, is de splitsing van de tweetalige kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde.

Voorts zouden wij kunnen aanvaarden dat in West-Vlaanderen, waar nu drie kleine kieskringen bestaan, correcties worden aangebracht om tot twee kieskringen te komen. Zo kan het grillige spel van de apparentering dat daar telkens plaatsheeft, uit de wereld worden geholpen. De burgers krijgen dan ook meer zekerheid dat een kandidaat die zij voldoende stemmen hebben bezorgd, ook effectief zitting kan hebben. De zetel verdwijnt dan niet naar een andere kieskring.

Ik hoop dat de eerste minister inziet dat het te laat is om in de aanloop naar de verkiezingen nog met grote hervormingen op de proppen te komen. Wij raden hem dan ook aan om zijn plannen voorlopig maar op te bergen.

**02.05 Eerste minister Guy Verhofstadt:** Mijnheer de voorzitter, collega's, het is in dit dossier enigszins zoals ik de voorbije maanden heb meegemaakt in andere dossiers: het regent interpellaties tot het dossier effectief wordt gerealiseerd en daarna stoppen de interpellaties. Ik herinner mij dat we pakken interpellaties hebben gehad over de belastinghervorming. Die hervorming wordt momenteel uitgevoerd. Dit jaar zijn er op 1 januari, 1 april en 1 oktober drie belastingverlagingen op rij. Ik stel vast dat er nu geen interpellatieverzoeken meer worden ingediend over de belastinghervorming, terwijl voordien groot misbaar werd gemaakt over de timing.

Hetzelfde geldt voor de asielproblematiek. Ik herinner mij dat ik in 2000 en 2001 tien interpellaties heb moeten beantwoorden met betrekking tot de asielproblematiek. Door de afschaffing van de financiële steun evolueerde de asielproblematiek in de goede richting,

**02.04 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK):** Il y a un peu moins d'un an, le premier ministre annonçait des réformes importantes de la législation électorale: il souhaite instaurer un seuil électoral de 5% et des circonscriptions provinciales et se dit également favorable au système des têtes de liste nationales. Depuis lors, les choses n'ont guère évolué. Pourtant, le temps presse. Le premier ministre entend-il encore concrétiser ces projets? Quel échéancier prévoit-il en la matière?

Nous ne sommes actuellement pas demandeurs de réformes importantes dans ce domaine. Nous continuons cependant à œuvrer en faveur d'une scission en trois parties de l'arrondissement électoral de Bruxelles-Hal-Vilvoorde ainsi que de l'instauration de trois circonscriptions électorales en Flandre Occidentale afin de mettre fin aux effets parfois curieux du système d'apparentement. Pour le reste, le premier ministre peut enterrer ses projets.

**02.05 Guy Verhofstadt,** premier ministre: Une fois de plus, l'annonce de la réalisation d'un projet de loi déclenche le dépôt de nombreuses demandes d'interpellation. Ce fut le cas en ce qui concerne la réforme fiscale, la politique d'asile, la participation des travailleurs, le deuxième pilier des pensions, le crédit-temps, Wezembeek-Oppeem, etc. Dès qu'une solution a été trouvée, les interpellations cessent. Il en ira de même pour ce dossier. Il y a des rumeurs selon lesquelles la réforme de la loi électorale

werd het aantal asielzoekers gehalveerd en daalt dat aantal trouwens nog steeds. Ik moet uiteraard geen interpellaties meer beantwoorden over die problematiek.

Ook in verband met werknemersparticipatie werden verschillende interpellaties gehouden. Men wou te weten komen wanneer die maatregel nu eindelijk zou worden genomen, terwijl men er tien jaar niet in geslaagd was in ons land een werknemersparticipatie tot stand te brengen. Ook toen regende het interpellaties, maar eenmaal de maatregel op het terrein werd gerealiseerd, verstommen de interpellaties.

Voor de tweede pensioenpijler geldt hetzelfde verhaal. Wij zijn een land met een groot probleem van vergrijzing. Wij hebben daarvoor eindelijk een tweede pensioenpijler opgericht; iets wat in ons land ontbrak.

Hetzelfde hebben we ook vastgesteld met betrekking tot de communautaire dossiers. Het regende interpellaties over tijdskrediet, het NMBS-akkoord, Wezembeek-Oppem en dergelijke meer. Eenmaal die dossiers werden opgelost, werden terzake geen interpellaties meer gehouden door de oppositie.

Mijnheer de voorzitter, ik voorspel dat het in dit dossier op net dezelfde manier zal gaan. Vooraleer de regering het probleem van de politieke hervorming en vernieuwing oplost, is de oppositie terecht nieuwsgierig en wil zij weten waaruit de oplossing zal bestaan. In het leven zijn er nu eenmaal pessimisten en optimisten. De pessimisten behoren vandaag tot de oppositie, want zij beweren dat wij niet zullen slagen in ons opzet. Anderen die meer optimistisch zijn ingesteld – ik behoor tot die groep maar ik noem het liever voluntarisme –, denken dat de politieke vernieuwing en hervorming wel zal lukken in de komende dagen en weken.

Wij hebben de oplossing niet gekregen van de commissie voor de Politieke Vernieuwing. Ik wil niemand een steen werpen, maar het was de bedoeling dat een groot aantal ideeën zou worden uitgetekend door die commissie. Uiteindelijk heeft de regering het dossier naar zich toe getrokken om een aantal coherente ideeën aan het Parlement voor te stellen, zodat de regering, samen met het Parlement en de commissie voor de Politieke Vernieuwing, ze kan realiseren.

Ik wil zowel iets kwijt over de inhoud als over de timing. De heer Bourgeois heeft daarstraks terecht gewezen op de absolute noodzaak om de wetgeving terzake in de eerste helft van dit jaar te laten goedkeuren, want anders lijkt dit niet ernstig. Bovendien wil ik het ook even hebben over de problemen terzake. Een aantal van die hervormingen hangt niet af van de federale overheid, maar van de regio's zelf. Onder andere op het Vlaamse niveau bestaan terzake een aantal plannen. De filosofie van die plannen op de verschillende niveaus is eigenlijk dezelfde. De bedoeling van die politieke hervormingen is de burger meer inspraak geven.

Over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters wordt op het ogenblik in de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement gediscussieerd, en dat als gevolg van de regionalisering want anders had de federale regering het gedaan, maar nu is politiek afgesproken

n'aboutirait pas. Je ne partage pas cet avis.

Le gouvernement s'est emparé de ce dossier parce que les travaux de la commission du Renouveau politique ne débouchaient sur aucune initiative utile. Je demeure convaincu que le changement doit intervenir au cours du premier semestre de cette année. Pour une série de réformes, nous dépendons des Régions. Ainsi, le gouvernement flamand a entamé la débat relatif à l'élection directe des bourgmestres. Nous espérons créer une nouvelle circonscription électorale provinciale et instaurer un seuil électoral de 5 pour cent.

Ce projet de loi entre dans la dernière ligne droite. M. Bourgeois vous dira que ce projet de loi aurait dû franchir la ligne d'arrivée avant le 28 mars. Il aboutira toutefois ultérieurement, c'est-à-dire à la fin du mois d'avril ou de mai. Je l'admets, M. Bourgeois marque un point. Ce dossier est longtemps resté au point mort en raison des doutes qui existaient à propos des effets du projet de loi sur la répartition des sièges entre les différentes parties du pays. Nous devons disposer des chiffres démographiques les plus récents pour calculer cette répartition. Il est à présent certain que le projet de loi n'affecte en rien la répartition des sièges.

Nous disposons déjà de quatre circonscriptions électorales provinciales: trois au sud du pays et une en Flandre, à savoir le Limbourg. L'accord politique prévoyait la création de trois nouvelles circonscriptions électorales provinciales au moins. Voilà qui est chose faite avec la mise en place des circonscriptions de Flandre orientale, de Flandre occidentale et d'Anvers. Nous instaurons également un seuil électoral, afin de lutter contre le morcellement, ainsi que la possibilité de disposer de candidats nationaux.

dat de gewesten die dat willen de kwestie zullen kunnen regelen.

Hetzelfde geldt voor een betere decumulregeling. Daarvoor kan men nu vanuit het plaatselijke mandaat vertrekken. Ook dat was afgesproken ter gelegenheid van de Lambermont-akkoorden en van de regionalisering van de gemeentewet. De bespreking daarvan is nu ook aan de gang binnen de Vlaamse regering. Ik hoop dus dat de decumulregeling een van de komende weken of maanden kan worden gerealiseerd.

Hetzelfde geldt ook voor de provinciale kiesomschrijvingen. Wij hebben altijd gezegd dat het beter is nationale figuren niet alleen op te voeren in één grote kiesomschrijving voor de Senaat. Wij willen nu aan de burger een directere stem en invloed geven door te werken met provinciale kiesomschrijvingen en daarbij ook toe te laten dat er een of meer nationale kandidaten zijn. Om het onszelf door de politieke versnippering niet volledig onmogelijk te maken, wordt wel voorgesteld een kiesdrempel van 5% in te voeren.

Mijnheer de voorzitter, ik werk samen met de bevoegde ministers aan mijn wetsontwerp. Ik denk dat we nu in de laatste rechte lijn zitten. De heer Bourgeois kan wel zeggen dat het voor 28 maart zou zijn; het zal nu misschien 28 april of begin mei zijn eer het wetsontwerp in het Parlement behandeld wordt. Dat punt heeft hij dan. Maar ik denk dat we de problemen die er zijn zullen kunnen oplossen.

Een van de probleempunten was dat we inderdaad berekeningen hadden gemaakt inzake de effecten van provinciale kiesomschrijvingen. Daarvoor hadden we de laatste bevolkingscijfers nodig. Uit de berekeningen blijkt nu dat met kleinere kiesomschrijvingen of provinciale kiesomschrijvingen, de verdeling van de zetels in de verschillende landsgedeelten niet wijzigt. Daarover bestond twijfel. De eerlijkheid gebiedt me te bekennen dat dit probleempunt het dossier een tijdje geblokkeerd heeft. Wij beschikten niet over de laatste cijfers van de zetelverdeling op basis van de laatste bevolkingscijfers; die hebben we pas gekregen. U weet dat de zetelverdeling in ons land gebeurt op basis van de Grondwet en op basis van bevolkingscijfers. Wij hebben die cijfers van 2001 nu, en op basis daarvan blijkt dat het niet uitmaakt of we arrondissementele kiesomschrijvingen of provinciale kiesomschrijvingen hebben. Dat was tot nu toe een van de technische belemmeringen die in dit dossier nogal zwaar wogen maar die is nu uit de weg geruimd.

Ik heb altijd gezegd dat we in beginsel al provinciale kiesomschrijvingen hebben, trouwens nog meer in het zuiden van het land dan in het noorden. In het zuiden hebben we Waals-Brabant als één kiesomschrijving, en ook voor Namen en Luxemburg geldt telkens één kiesomschrijving. Er zijn er dus al drie in het zuiden van het land. In het noorden is er één, Limburg. Het bestaande politieke akkoord houdt in dat er minstens drie zouden bijkomen: Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Antwerpen. Misschien komen er nog meer provinciale kiesomschrijvingen, maar in elk geval: in beginsel bestaan provinciale kiesomschrijvingen al. Dat heb ik al verschillende malen in het parlement herhaald.

Er komt dus ook een kiesdrempel om versnippering tegen te gaan en om de mogelijkheid toe te laten nationale kandidaten te hebben. Dat verhindert in feite wat in het verleden gebeurde, te weten dat de

Au terme de la présente législature, ce gouvernement aura engrangé un nombre important de réalisations: l'élection directe des bourgmestres, le décumul, une déclaration de révision de la Constitution ambitieuse, incluant la possibilité de recourir au referendum et, enfin, ce projet de loi. Ces projets figurent en tête d'une liste de 10 réformes importantes que je vous ai déjà transmise.

ationale figuren naar de Senaat gingen terwijl de politieke verantwoordelijke kamer toch de Kamer van Volksvertegenwoordigers is.

Tot daar de stand van zaken. De oppositie is misschien pessimistisch en ze gelooft er niet in dat wij een van de komende dagen met ons voorstel naar het parlement zullen komen. Ik denk echter dat dit wel mogelijk zal zijn. Wij gaan goed vooruit. De laatste technische belemmeringen van het dossier zijn, denk ik, opgelost. Uiteindelijk, mijnheer Bourgeois, telt er maar een ding: slaagt het parlement er samen met de regering in om de aangekondigde politieke hervormingsvoorstellen voor het zomerreces tot stand te brengen. Dat moet, om de nieuwe bepalingen van de kieswet op een decente manier toepasbaar te maken tegen het laatste jaar van deze legislatuur.

Ik denk dat het kan en zal lukken. Ik zet mij daar ook voor in, omdat ik denk dat we de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, een goede decumulregeling en het referendum en de verplichte volksraadpleging, waarvoor een ambitieuze verklaring voor herziening van de Grondwet uiteraard in 2003 in het Parlement aan de orde komt, zullen kunnen verwezenlijken. Eenmaal dat die punten gerealiseerd zijn, zullen er geen interpellaties meer zijn, net zoals voor de 10 andere dossiers waarvan ik het lijstje heb opgesomd.

**02.06 Geert Bourgeois (VU&ID):** Mijnheer de voorzitter, sta mij toe om te antwoorden op de heel lange aanloop die de eerste minister heeft genomen om uiteindelijk niets te zeggen en niet te antwoorden op de hier gestelde vragen. Dat wordt hier de regel. Een typische karaktertrek van de regering is: het parlement miskennen, de burger voor de aap houden, de media voor de aap houden. Mijnheer de eerste minister, wij stellen concrete vragen en u antwoordt niet. U zegt dat het parlement u interpelleert zolang er geen wetsontwerp is ingediend. Van evidentie gesproken. U bent nog niet zolang uit de Senaat vertrokken om te weten dat we niet meer kunnen interpelleren eens er een ontwerp is ingediend. Dan wordt het ontwerp besproken.

We hebben ondertussen ook vernomen dat er een belasting-hervorming in ons land is uitgevoerd. Ik ben blij dat te vernemen. De hervorming is reeds meerdere malen aangekondigd, maar weinigen hebben hier al iets van gemerkt. Zulks zal wel passen in de politiek van government by announcement.

De bevolking merkt niets van al de hervormingen, mijnheer de eerste minister. Zoals toen u terugkwam van vakantie na de pilaarbijterij in Toscane. U ging de Senaat afschaffen, het referendum invoeren en u ging de kieskringen veranderen. Ik zie nog steeds het beeld voor me toen de heer Eerdekens uw plaats innam op het spreekgestoelte na uw State of the Union en hij zei dat u het nationale referendum, de afschaffing van de Senaat en de hervorming van de kieskringen – wat goed is voor Vlaanderen, is daarom nog niet goed voor Wallonië – op uw buik mocht schrijven. We zien inderdaad dat de kring is gesloten.

In de vorige interpellatie verweet u de interpellanten dat ze durfden te verwijzen naar het Vlaamse niveau. Nu zegt u dat het allemaal verband houdt met elkaar en dat u moet zien wat er in Vlaanderen gebeurt: de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters, de referenda, de kieskringen in Vlaanderen. Ik neem aan dat uw trouwe

**02.06 Geert Bourgeois (VU&ID):** Le premier ministre ne répond pas aux questions concrètes. Cette pratique semble devenir la règle générale. Le premier ministre oublie apparemment qu'il n'est plus possible d'introduire une demande d'interpellation dès que le projet a été déposé.

Le premier ministre avait annoncé différentes réformes. Il comptait instaurer des référendums, abolir le Sénat et réformer les circonscriptions électorales. Ses projets se sont immédiatement heurtés à un refus du PS.

Le premier ministre déclare qu'il lui fallait beaucoup de temps pour faire procéder aux calculs nécessaires. Je puis le comprendre, mais il n'a communiqué aucun élément nouveau. C'est pourquoi je tiens à réitérer mes questions. Quel seuil sera instauré?

vriend en knecht Patrick Dewael een kopie zal moeten indienen van uw wetsontwerp om de Vlaamse kieskringen te hervormen. Ik ben benieuwd wat er dan zal gebeuren met Vlaams-Brabant.

Mijn conclusie luidt: u hebt veel tijd nodig gehad om berekeningen te maken, wat meteen nog zo een heikele karaktertrek van de regering uitmaakt. Vandaag is het 13 maart 2002 en u hebt bijna een beeld van de bevolkingstoestand in 2001. Ik wil u hiervoor feliciteren. Proficiat! Schitterend! Ik kan me voorstellen dat u nog andere berekeningen en prognoses hebt gemaakt. Concreet zijn we helemaal nog niets wijzer geworden. U zegt dat u het ontwerp, dat zich in de laatste rechte lijn bevindt, eind april of begin mei zal indienen. Ik neem aan dat u nog naar de Raad van State zal gaan? Zij zal toch minimaal een maand de tijd krijgen om het ontwerp te bekijken?

Mijnheer de voorzitter, ik wil toch nog even wijzen op het feit dat ik op geen enkele vraag een concreet antwoord krijg van de eerste minister. Hij herhaalt zijn woorden. Hij zegt: "in beginsel provinciaal", maar dat blijkt dan te slaan op Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Antwerpen. De PS-federaties van Henegouwen zeggen njet en het is ook njet. De Franstaligen zeggen dat Brussel-Halle-Vilvoorde niet mag worden gesplitst en het is ook njet. De VLD slikt zulks opnieuw. Net zoals de minister van Justitie op het PS-congres zegde dat hij de benoeming van eentalige magistraten in Brussel zal versnellen.

Mijnheer de eerste minister, er komt een drempel, zegt u. Welke drempel? U zit toch in de laatste rechte lijn. Spreken we over een provinciale drempel of een nationale drempel?

*(Twistgesprekken)*

**02.07** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: ...een provinciale kiesdrempel, een regionale kiesdrempel of een combinatie van beide. Tot zover de drie verschillende mogelijkheden. Dat is de laatste rechte lijn.

Als ik dat al wist, was ik niet meer in de laatste rechte lijn, maar was ik al aan de aankomst.

**02.07** **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Un seuil électoral provincial ou régional ou une combinaison des deux. Voilà les trois possibilités. Personnellement, je donne la préférence à la dernière.

**02.08** **Geert Bourgeois** (VU&ID): De knoop is dus nog altijd niet doorgehakt.

**02.09** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Ik herhaal, ofwel provinciaal, ofwel regionaal, ofwel een combinatie van beide. Het laatste draagt onze voorkeur weg.

**02.10** **Geert Bourgeois** (VU&ID): Denkt u aan 5%?

**02.11** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Inderdaad, 5%.

**02.12** **Geert Bourgeois** (VU&ID): 5% en een combinatie van beide. Daarmee weten wij al iets. Er is daarover echter nog geen akkoord.

**02.13** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Dat is niet min natuurlijk.

**02.14** **Geert Bourgeois** (VU&ID): Dat is niet min, maar maak u geen illusies. Welke drempel u ook legt, wij zullen hem halen. U moet zich geen zorgen maken. Wij maken ons ook geen zorgen. Wij gaan in

**02.14** **Geert Bourgeois** (VU&ID): Il n'y a toujours pas d'accord. De toute manière, la NV-A ne se fait

volle vertrouwen en zeer optimistisch, net als u, naar de verkiezingen. Wij zullen wel zien wie het haalt.

Ik heb ook geen antwoord gekregen op de vraag hoeveel nationale kandidaten er zijn en inzake het lijstspringen. Ik neem aan dat dit allemaal in de laatste rechte lijn zal gebeuren. Wij zullen zien.

Mijnheer de eerste minister, u moet wel ernstig zijn. U moet niet zeggen dat wij u voorafgaand interpellieren en daarna niet meer. Het is duidelijk dat wij nu geen antwoord krijgen. Het is ook duidelijk dat de Franstaligen nog steeds dominant zijn. Wat zij niet willen, komt er niet. Zo simpel is dat.

**02.15 Pieter De Crem (CD&V):** Mijnheer de voorzitter, het zal een beetje "pulipuli" zijn – schudden uit de mouw – om met het oog op persoonlijke omstandigheden een hervorming te kunnen doorvoeren.

Ik wil het nog eens over het eerste punt van de eerste minister hebben. De open debatcultuur van paars-groen in dit parlement betekent dus dat alle dossiers die niet met de grond van de zaak, met een interpellatie of het behandelde ontwerp te maken hebben, onder de aandacht worden gebracht. Mijnheer de eerste minister, stel u voor dat u op mijn plaats zat. Dan zou u ook zeggen: gelooft die man nu echt wat hij aan het vertellen is? U begint over de ambtenarenhervorming, over de fiscale hervorming, over het tijds krediet, over de belastinghervorming, enzovoort. Als er één zaak is waarvan de mensen nog niets hebben gezien, maar waarvan ze wel weten dat ze er meer belastingen zullen moeten voor betalen omdat de belastingen in de steden en gemeenten omhoog moeten, is het uw politiehervorming. U hebt een geloofwaardigheidsprobleem. Dat wordt de VLD-belasting genoemd.

(...)

Ik heb geen gezinsbelasting.

Als u nog eens in uw arrondissement komt, dat wellicht in een provinciale kieskring zal komen, moet u eens kijken bij de gemeentebesturen waar de VLD het mooie weer uitmaakt. Zij moeten allemaal de belastingen verhogen, zelfs in uw teerbeminde Sint-Martens-Latem waar u de burgemeester levert. Weet u wat in Brakel in het kader van de provinciale kiesomschrijvingen gebeurt? Rijdt dan eens met de fiets over de Zwalm in Roborst aan de Bostmolen. Als u dan in het mooie Brakel komt, vraagt u in het eerste café of de belastingen er al dan niet worden verhoogd. Het antwoord zal zijn: "Ja, mijnheer de eerste minister". Wie is burgemeester in Brakel? Juist, dat is de heer De Croo.

Mijnheer de eerste minister, als christen-democraat steun ik het voluntarisme, maar uw rechte lijnen zijn zo rond als de omtrek van een cirkel. U komt uit bij hetzelfde punt als waar u begonnen bent, namelijk nergens. Dat punt is dat de Walen niet mee willen. U kunt zo voluntaristisch zijn als u wil, maar als de Walen, de PS en de PRL zeggen dat ze niet mee doen, kunt u zeggen wat u wilt.

Roerend hoe Vlaanderen – dat in de vorige interpellatie werd ontmand – nu tot het nec plus ultra van de politieke besluitvorming wordt verheven, want daar gaat het allemaal gebeuren. Wij hebben het hier

pas de soucis à propos du seuil: nous y parviendrons. Je me borne à constater que le premier ministre ne répond pas, ou de manière incomplète, et que les francophones continuent à obtenir ce qu'ils veulent.

**02.15 Pieter De Crem (CD&V):** Le premier ministre a pratiqué une longue course d'élán. Les résultats dans les dossiers qu'il a cités sont extrêmement décevants. Qui se rend compte des effets de la réforme fiscale?

Pour ce dossier relatif à la loi électorale aussi, le premier ministre aurait entamé la dernière ligne droite. Cette ligne ressemble plutôt à un cercle: il part pour revenir un peu plus tard à son point de départ, tout simplement parce que le PS et le PRL ne souhaitent pas participer à la course.

Le premier ministre se réfère ensuite à un certain nombre de compétences flamandes alors que dans d'autres dossiers – songeons aux achats militaires de tout à l'heure –, la Flandre est châtrée. En Flandre et au sein du VLD, le décumul ne fait d'ailleurs pas l'unanimité. Nous admirons le volontarisme du premier ministre, mais ce volontarisme mène à la naïveté.

niet kunnen doen, maar wij gaan het nu doen in paars-groen, in de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, in de nieuwe kiesomschrijvingen. (...) Ik weet dat wel.

**02.16** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: ... de regionalisering van de gemeentekieswet. Wat zit u daarover dan te mekkeren?

**02.17** **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de eerste minister, ik kom daartoe; ik mekker niet. Ik maak u kregelig. U kunt daar niet tegen.

Dat is uw slechte kant die naar boven komt en die ken ik goed.

Een van de belangrijkste elementen op Vlaams niveau – de Walen willen er niet van weten – is de decumul. Dat zou wel een bijzonder grote geloofwaardigheidstunt zijn, in de eerste plaats voor de liberale excellenties. Ik wacht met veel aandacht het resultaat af van de decumulbesprekingen binnen uw partij. Ik hoorde er al wel interessant nieuws over.

De grondstroom van uw interventie, voor het noordelijk gedeelte van het land, is "Waarom niet?" Vertaald in de taal van Molière, voor het zuidelijk gedeelte van het land is dat "Pourquoi pas? Waarom zou men eens niet zo handelen? Pourquoi ne ferait-on pas ainsi?" Het probleem is dat er niets gebeurt. Nu is het ontwerp aangekondigd voor de maand mei. We zullen dus toch gelijk krijgen, toen wij zeiden dat het voor het einde van het jaar 2002 zal zijn.

U vertelde een mooi rekenkundig verhaal. Het was een heuse geruststelling te weten dat u de hoofden telde en tot de vaststelling kwam dat de verhouding tussen Franstaligen en Nederlandstaligen in dit land niet is veranderd. Zodra een aantal regeringsmaatregelen met betrekking tot de naturalisatie en de regularisatie op volle toeren draaien, zouden de zaken wel eens kunnen veranderen.

Na uw boodschap te hebben gedecodeerd – besluiten is decoderen – stel ik vast dat u nergens staat. Dat is de grote aankondiging. Alles wordt evenwel in een nieuw pakket voorgesteld en dat is de herziening van de Grondwet. De volgende regering – Guy II – wordt aldus een constituant, doch gezien de verhouding binnen de regering en gelet op wat ik uw voorzitter gisteren hoorde verklaren, zal dat wel wat moeilijk zijn.

U gaf echter geen antwoord op de meest fundamentele vragen. Ten eerste, komt het politieke belang bij de Kamer? Ten tweede, zult u de versnippering door de wijziging aan het kiessysteem wegwerken? Ten derde, zult u opteren voor een ander systeem dan het systeem-Dhondt? Ten vierde, hoe zult u de aangekondigde zaken van de vertegenwoordiging van mannen en vrouwen regelen als er meer dan een of meer dan twee lijsttrekkers zijn? Daar gaat u immers naartoe. U zou gaan naar een verhouding tussen de nationale lijsttrekkers en degenen die erop volgen op provinciaal niveau, weliswaar hoofdzakelijk in de Vlaamse provincies.

Ten slotte wil ik mij nog even richten tot de heer Bourgeois en hem waarschuwen dat hij op zijn ganzen moet letten. Inderdaad, de vos preekt vandaag de electorale passie, maar ik raad u en de NV-A aan goed te rekenen. Het spel dat wordt gespeeld heeft slechts één bedoeling, met name de kleine partijen in dit land en zeker in

**02.17** **Pieter De Crem** (CD&V): Le problème, c'est que rien ne bouge. On annonce à présent le projet pour mai. Les calculs du premier ministre selon lesquels les rapports entre néerlandophones et francophones sont restés inchangés me rassurent vraiment. Espérons qu'il n'y ait plus trop de naturalisations, car les calculs du premier ministre s'en trouveraient faussés.

Le premier ministre n'est nulle part. Le prochain gouvernement sera constituant. Il y a davantage de questions que de réponses. Le poids politique reviendra-t-il à la Chambre? Va-t-on empêcher le morcellement? Optera-t-on pour le système D'Hondt? Comment régler la répartition hommes-femmes s'il y a plusieurs têtes de liste?

Je conseillerais à M. Bourgeois de prendre garde lorsque le premier ministre prêche la passion électorale.

Vlaanderen, geen plaats te gunnen op het politieke bord.

**02.18 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK):** Mijnheer de eerste minister, ik zei daarnet dat wij geen vragende partij zijn voor nieuwe hervormingen, tenzij het gaat om de splitsing van het tweetalig kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en om correcties aan te brengen in West-Vlaanderen, waar misschien drie kieskringen tot twee kieskringen kunnen worden herleid.

Men mag de kloof tussen burger en politiek niet vergroten. Dat zou men echter wel doen mocht men in Antwerpen en in Oost-Vlaanderen provinciale kieskringen invoeren. Er is geen enkele reden waarom men in Antwerpen en Oost-Vlaanderen voor een grote provinciale kieskring zou opteren.

Voor de kleine arrondissementen, zoals er voorkomen in Wallonië en Limburg, zijn nog argumenten aan te voeren, maar in Antwerpen – waar men twee grote arrondissementen heeft – zien wij niet het nut van een samenvoeging.

De piste om nationale figuren aan het hoofd van provinciale lijsten te plaatsen, is volgens ons alleen voor intern VLD-gebruik bedoeld, opdat de VLD-kopstukken elkaar niet meer in de weg zouden lopen. Ik herinner mij dat in de vorige verkiezingen de heer Verwilghen, de nummer twee op de Senaatslijst, meer voorkeurstemmen haalde dan de heer Verhofstadt, de nummer één op de lijst. Als men de superdemocratische principes van de VLD had moeten toepassen, waarbij de burger altijd gelijk heeft en de burger beslist, dan had op uw plaats, mijnheer de eerste minister, Marc Verwilghen moeten zitten. Door nationale figuren op de Kamerlijsten te plaatsen, kan de VLD haar kopstukken spreiden zodat zij elkaar niet meer voor de voeten kunnen lopen. Bovendien meent de eerste minister zijn waarde electoraal te kunnen verzilveren door overal aan het hoofd van de Kamerlijsten op te komen.

Wij zijn tegen dit soort van personencultus. Voor ons telt alleen het programma. Mijnheer de eerste minister, u gaat ons daarmee geen pijn doen. Wij hebben ook onze kopstukken. Voor ons zal dat geen nadelen berokkenen, maar wij zijn tegen het cultiveren van een dergelijke personenritus. Voor onze partij primeert alleen het programma.

In welke regeling voorziet u trouwens voor de Vlaamse ministers? Het zou onzindelijk en onfatsoenlijk zijn als zij op federaal niveau kandidaat mogen zijn voor Kamer of Senaat, maar eens verkozen hun zetel niet moeten innemen. Dit zou regelrecht kiezersbedrog zijn. Zal men een regeling uitwerken waarbij verkozen kandidaten ook worden verplicht om hun nieuwe zetel in te nemen en ontslag te nemen uit hun oude functie? Dat zou pas fatsoenlijk zijn.

Mijnheer de eerste minister, het Vlaams Blok is principieel en fundamenteel tegen de invoering van een kiesdrempel van 5% gekant. Wij doen dit vanuit een resolute democratische instelling, hoewel wij het zelf niet meer nodig hebben. Het Vlaams Blok is uitgegroeid tot de derde partij in Vlaanderen. In die 5%-drempel schuilt voor ons nergens een gevaar. Dat is wel het geval voor de partij van de heer Bourgeois en de SP.A en Agalev in Brussel-Halle-Vilvoorde. Als men daarvoor geen regeling zou vinden, bestaat het

**02.18 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK):** A l'exception de la scission de l'arrondissement de Bruxelles-Hal-Vilvorde, nous sommes opposés à toute nouvelle réforme. Nous devons toutefois éviter que le fossé qui sépare le citoyen de la politique ne s'agrandisse encore. Or, c'est précisément ce risque qu'engendre la réforme annoncée de la loi électorale. Rien ne justifie une modification de l'arrondissement électoral d'Anvers, par exemple. Nous sommes convaincus que, par l'instauration de têtes de liste nationales, le VLD cherche uniquement à éviter que les ténors du parti ne se fassent mutuellement de l'ombre. La réforme annoncée favorise le culte de la personnalité. Les élus seront-ils contraints d'assumer leur nouvelle fonction et d'abandonner l'ancienne?

Le Vlaams Blok ne souhaite pas de seuil électoral de 5 pour cent, bien que nous n'ayons plus de soucis à nous faire de ce côté. Certes, si cette règle avait existé en 1978, nous ne siégerions pas en cette enceinte aujourd'hui, car il a fallu attendre dix ans avant que notre parti ne franchisse ce cap.

Je promets au premier ministre que, cette fois, il devra compter avec le Parlement. Le Vlaams Blok se défendra bec et ongles contre les réformes annoncées, pour des raisons purement et simplement démocratiques.

Je ne pense pas devoir rappeler au premier ministre de quoi le Vlaams Blok est capable. Dans le passé, nous sommes parvenus, par nos manœuvres parlementaires, à reporter *pendant des mois* l'examen de certains dossiers, tels que le droit de vote pour les ressortissants européens en 1998. Nous n'hésiterons pas à recommencer. Le premier ministre

gevaar dat die partijen geen verkozenen in het Brusselse meer zullen hebben. Het Vlaams Blok zou nooit van de grond zijn gekomen indien er in 1978 een 5%-drempel had bestaan. Het heeft, als ik het goed heb, bijna 10 jaar geduurd voor het Vlaams Blok boven die 5%-drempel is kunnen uitstijgen.

nous trouvera sur sa route.

Mijnheer de eerste minister, in het belang van de democratie zullen wij ons met alle kracht en met alle parlementaire middelen die ons ter beschikking staan, verzetten tegen de invoering van de 5%-drempel. Ik beloof u dat u niet over het parlement heen zult walsen. Ik herinner er u aan tot wat het Vlaams Blok in staat is. Wij zijn in staat geweest om de wet die het mogelijk maakt om de partijfinanciering van partijen af te nemen in het parlement maandenlang te vertragen.

In 1998, bij de invoering van het EU-stemrecht, hebben wij zulke parlementaire manoeuvres uitgehaald dat op zeker ogenblik eerste minister Dehaene de zaak, net vóór de zomer, heeft moeten afblazen en ze in het najaar heeft moeten hernemen.

Mijnheer de Eerste minister, ik beloof u dus dat u het Vlaams Blok op uw weg zult vinden als u die nationale figuren en die 5%-drempel wilt invoeren. Wij zullen ons daar met alle kracht tegen verzetten en dit vanuit een zuiver democratisch oogpunt.

De **voorzitter**: Mijnheer D'haeseleer, conform het reglement kan in een commissievergadering het woord niet worden verleend bij ordemotie, maar ik geef u de kans te zeggen wat u te zeggen hebt met betrekking tot de commissie voor de Politieke Vernieuwing.

**02.19** **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik zal kort zijn. De eerste minister heeft hier bij het begin van zijn betoog in feite een steen geworpen naar de commissie voor de Politieke Vernieuwing. Hij zei: "Wij zijn hier met vanalles bezig", en voegde er op smalende en min of meer vernederende manier aan toe: "Het is natuurlijk niet van de commissie voor de Politieke Vernieuwing dat we de ideeën hebben gekregen".

**02.19** **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Le premier ministre a critiqué la commission pour le Renouveau politique, ce que je ne puis admettre. Le gouvernement est parvenu à réduire cette commission à un simple forum de discussions d'où aucune proposition concrète ne devait émaner. Cette commission a servi de prétexte à l'enterrement du manifeste du citoyen de Guy Verhofstadt.

Mijnheer de voorzitter, ik vind dit ronduit een schande en als lid van de commissie kan ik deze opmerking moeilijk aanvaarden.

Mijnheer Verhofstadt, het was oorspronkelijk precies de bedoeling van deze commissie dat ze een aantal wetsvoorstellen zou indienen waarover een consensus zou kunnen worden bereikt. U en uw regering hebben dit tegengehouden. U hebt ervoor gezorgd dat de commissie voor de Politieke Vernieuwing werd herleid tot een praatbarak en u wenste zeker niet dat er vanuit die commissie voorstellen zouden komen. Dit heeft het enthousiasme van heel wat commissieleden gekelderd, waardoor er geen belangstelling meer is voor deze commissie. Het gevolg daarvan is dat amper één op drie vergaderingen kan doorgaan wegens te weinig aanwezigen.

De **voorzitter**: Mijnheer D'haeseleer, gelieve af te ronden.

**02.20** **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Ik kan begrijpen dat deze commissie enigszins het alibi moest vormen voor de begrafenis van uw burgermanifesten. Het werd inderdaad een praatbarak, die tot op heden goed heeft opgebracht en is wat u ten slotte wenste.

De **voorzitter**: Mijnheer D'haeseleer, nu moet u stoppen.

Mijnheer de eerste minister, ik stel vast dat u alvast op één punt in een recent verleden gelijk had: u wordt in het parlement te weinig gevraagd. En als u er bent, dan hebben ze allen plots veel te zeggen.

**02.21** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Behalve de heer Bourgeois, die zal consequent vragen blijven stellen.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**03** Vraag van de heer **Geert Bourgeois** aan de eerste minister over "de aanpak van de georganiseerde criminaliteit in Charleroi" (nr. 6709)

**03** Question de M. **Geert Bourgeois** au premier ministre sur "la lutte contre la criminalité organisée à Charleroi" (n° 6709)

**03.01** **Geert Bourgeois** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, uw voluntarisme werkt wellicht aanstekelijk. U merkt dat ik u blijf plezier doen met af en toe een vraagje te stellen. Een aantal anderen raken ontmoedigd en haken af omdat ze toch geen antwoord krijgen. Met de moed der wanhoop blijf ik doorgaan.

Mijnheer de eerste minister, ik ben gealarmeerd door een aantal persberichten dat u het dossier van de georganiseerde criminaliteit in Charleroi naar u toetrekt. We zijn het er allemaal over eens dat dit een centrum is van zware criminaliteit zoals autozwendel – de commissie-Dutroux heeft dit degelijk aangetoond –, zwendelpraktijken, gewapende overvallen, schietpartijen met bazouka's op politiekantoren. Charleroi is een streek waar de misdaad fel toeslaat. In de commissie-Dutroux is heel duidelijk gebleken dat er vormen van osmose waren tussen criminaliteit, politie en justitie. Iedereen weet dat. The New York Times weet dat. De krant heeft een groot artikel gewijd aan Charleroi, het Palermo aan de Sambre. De heer Van Cauwenberghe weet dat. Geruime tijd geleden zei hij dat Charleroi moest worden uitgeroepen tot een rampgebied. Hij stelt letterlijk dat de onveiligheid die men niet meer de baas kan, de economische groei van de streek verhindert. Iedereen weet het, behalve deze regering. Zij doet niets. Dat verwondert ons omdat u wordt bijgestaan door de heer De Ruyver, de expert van de commissie-Dutroux die de aanbevelingen van de onderzoekscommissie vanbuiten kent en heel goed weet wat er in Charleroi gaande was. Charleroi slaakte derhalve een noodkreet. Als ik goed ben ingelicht, hebt u een brief ontvangen van procureur Marchandise en van burgemeester Van Gompel. Zij richten zich rechtstreeks tot u. We verbazen ons er niet meer over dat men in dit land ervan uitgaat dat er boven de minister van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken een superminister van Justitie staat. We stellen vast dat het gerecht ervan uitgaat dat om iets te bereiken niet naar Verwilghen maar naar Verhofstadt moet worden gestapt! Deze situatie wordt meer en meer bevestigd in de feiten. Na Sabena, Everberg en de strijd tegen de snelheidsduivels zal de eerste minister het dossier van Charleroi naar zich toetrekken.

Mijnheer de eerste minister, waarom pakt u die zaken nu slechts aan? Het is duidelijk dat u hebt gewacht tot er een noodkreet kwam van de administratieve en justitiële overheid van Charleroi. Waarom hebt u die altijd beweert alles snel en efficiënt aan te pakken en reeds twee en een half jaar beweert te regeren, niet vroeger gereageerd? Het was niet alleen een aanbeveling van de commissie-Dutroux. Verontrustende berichten hebben dikwijls de kranten gehaald. Van

**03.01** **Geert Bourgeois** (VU&ID): Je persiste à vouloir interroger le premier ministre. Voici qu'à présent il s'empare du dossier de la criminalité organisée à Charleroi! Les problèmes auxquels est confrontée cette ville, l'insécurité incontrôlable qui y règne sont connus de tous depuis belle lurette. A présent, c'est la justice elle-même qui pousse un cri d'alarme. Le procureur Marchandise demande une action rapide et énergique contre le grand banditisme, le trafic de voitures, les drogues, la criminalité urbaine et la traite des êtres humains. Et voilà que notre premier ministre souhaite s'attaquer personnellement à ce dossier, comme il l'avait déjà fait précédemment à de nombreuses autres occasions, jouant les "superministre" de la Justice et de la police.

Pourquoi le gouvernement s'attelle-t-il seulement maintenant à ces priorités? Le ministre peut-il fournir des données chiffrées sur la criminalité, le grand banditisme et la délinquance juvénile à Charleroi et alentours? Quel est le rôle du premier ministre et des ministres de la Justice et de l'Intérieur en la matière? A quels moyens d'action le ministre songe-t-il: davantage de personnel, davantage de moyens, une adaptation de la législation, l'organisation d'audits?

Cauwenberghe himself heeft er een noodkreet over geslaakt.

Wat zijn de motieven, mijnheer de eerste minister? Reageert u omdat u brieven hebt ontvangen of reageert u op basis van statistieken? Wat deze statistieken betreft, kreeg ik graag wat meer toelichting. Ik stel deze vraag omdat er met deze regering een einde is gekomen aan de informatie van het parlement en de bevolking over de criminaliteitsstatistieken. In de vorige regering met Tobback en Vande Lanotte was er via de APSD stelselmatig een jaarlijks rapport van de geregistreerde criminaliteit. Het laatste rapport waarover ik beschik dateert van 1998. Vanaf 1999 krijgen we niet langer dit rapport. Idem dito inzake de statistieken met betrekking tot de veiligheidsmonitoring. Waarom krijgen we deze rapporten niet langer? Kunt u zelf toelichting geven?

Welke rol ziet u voor uzelf weggelegd? Uw minister van Binnenlandse Zaken reageert bijzonder verbaasd. In De Morgen zegt Binnenlandse Zaken verrast te zijn. Zult u het college van procureurs-generaal erbij betrekken? Zult u zelf het voortouw nemen? Wat is de rol van het college van procureurs-generaal? Zult u zelf een actieplan uitdokteren? Waaraan denkt u? Denkt u aan meer mensen voor justitie en politie, aan meer financiële middelen, aan een doorlichting van justitie en politie in Charleroi, een audit? Denkt u aan een aanpassing van het weddenarsenaal? We weten dat Di Rupo op het congres gezegd heeft dat wat hem betreft een parlementaire meerderheid mag totstandkomen inzake de spijtoptanten. We hebben ook gehoord dat uw voorzitter, de heer De Gucht, dezelfde dag gezegd heeft dat er geen alternatieve meerderheid voor de spijtoptanten komt. Ondertussen zijn de vertragsmanoeuvres in de commissie voor de Justitie volop bezig.

In Charleroi is men van oordeel dat er een regeling moet komen voor de pentiti. Men wil het middel van de spijtoptanten zo snel mogelijk in handen krijgen om de zware criminaliteit en de maffiose benden onder handen te nemen.

Mijnheer de eerste minister, ik heb een hele reeks vragen gesteld en zou daarop graag een antwoord krijgen.

**03.02** Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral wil ik zeggen dat ik de uitspraak niet juist vind dat de federale regering nu plots iets gaat ondernemen in Charleroi. De heer Bourgeois weet zeer goed dat er in 2001 een heel uitgebreid actieplan voor Charleroi werd opgesteld met een aantal dringende, tijdelijke maatregelen om de enorme criminaliteit tegen te gaan die in Charleroi al ongeveer tien jaren de hoogste toppen scheert. De heer Bourgeois kent dat actieplan, dat ik overigens bij mij heb. De bewering dat er nog niets gebeurd is voor Charleroi, is ongelooflijk.

Ten tweede, de heer Bourgeois weet ook dat het actieplan al resultaten heeft opgeleverd, waarvan ik dadelijk de cijfers zal geven.

Ten derde, de burgemeester en de procureur hebben gevraagd om met de federale regering en met mij na te gaan hoe wij dat actieplan in een structurele politiek kunnen omzetten. De tijdelijke, eerste maatregelen die eind 2000 en 2001 dringend genomen zijn, werken, maar wij zouden die graag in een structurele politiek omgezet zien. Daarbij wordt bijvoorbeeld de financiering van de politiehervorming

**03.02** **Guy Verhofstadt**, premier ministre: En 2001 déjà, la ville de Charleroi avait fait l'objet d'un plan d'action fédéral. Les affirmations selon lesquelles rien n'a été entrepris à ce jour sont dès lors fausses. Ce plan d'action a d'ailleurs déjà produit des résultats.

Conformément aux vœux du bourgmestre et du procureur du Roi de Charleroi, nous souhaitons à présent nous orienter vers la mise en place de mesures structurelles. Des mesures provisoires, telles que le transfert temporaire d'agents de la police fédérale vers la police locale et le

aangehaald. Het aantal criminele feiten dat wordt gepleegd, werd bij de toebedeling van manschappen en middelen misschien onvoldoende in rekening gebracht.

Ik heb het volledige actieplan, dat momenteel van kracht is, bij mij. U zou daarover ook de minister van Binnenlandse Zaken kunnen overvragen. Er zijn resultaten in Charleroi. De burgemeester, de heer Van Gompel, en procureur Marchandise hebben mij schriftelijk om overleg gevraagd om die tijdelijke maatregelen om te zetten in een structureel pakket van maatregelen. In hun brief verwijzen zij trouwens naar het succes van het actieplan dat door de minister van Binnenlandse Zaken werd uitgewerkt. Dat actieplan bestaat er voornamelijk in om tijdelijk leden van de federale politie ter ondersteuning van de lokale politie naar Charleroi te detacheren. In dat plan staat heel concreet wie naar de lokale politie van Charleroi overgeheveld wordt om een gecoördineerde actie tot stand te brengen tussen de federale criminele politie en de gerechtelijke sectie van de lokale politie. Daarbij sluit bijvoorbeeld ook de uitbreiding van het kader van het parket aan.

De heren Marchandise en Van Gompel vinden het actieplan zeer goed omdat het al effect heeft gehad. Die tijdelijke succesvolle maatregelen willen zij in een structurele politiek en aanpak omgezet zien. Daarover gaat hun brief. In die brief staat dus niet dat er nog niets is ondernomen, zoals u laat uitschijnen. Integendeel, vorig jaar is er in Charleroi voor de eerste keer iets gebeurd – waarover ik cijfers kan geven – en voor de eerste keer heeft het actieplan ook resultaat. Dat zouden wij graag omzetten in een structureel beleid.

Dat structureel beleid moet voorkomen dat de samenwerking tussen de lokale recherche van de politie van Charleroi en de federale criminele politie, die nu is opgezet om bendes te ontmantelen, van vandaag op morgen ongedaan wordt gemaakt. Diezelfde samenwerking tussen de federale criminele politie en de lokale recherche van Antwerpen zorgde ervoor dat ook daar in de voorbije weken successen geboekt konden worden. Dat sterkt mij in de overtuiging dat de politiehervorming en het Octopusakkoord, waaraan wij allen meegewerkt hebben, wel degelijk de juiste hervorming is.

Door een samenwerking tussen de federale criminele politie en de recherche van de lokale politie wordt er een capaciteit gecreëerd die in staat is de georganiseerde criminaliteit te ontmantelen. Die capaciteit was er vroeger niet omdat de BOB, de GPP en de lokale researchediensten elkaar tegenwerkten in plaats van samen te werken. In Antwerpen heeft dit geleid tot het ontmantelen van een belangrijke Albanese maffiabende. Het ging om 1.000 inbraken, 9 afrekeningen en 50 aanhoudingen. Dat heeft een belangrijke impact gehad. Wat de burgemeester en de procureur willen, is dat dit structureel wordt gemaakt. Het mag geen tijdelijke maatregel zijn die gold voor eind 2000 en 2001 en die nu in 2002 nog verder loopt om morgen of overmorgen ongedaan te worden gemaakt. In Charleroi stelt men dat er ter plaatse een speciaal probleem is, welke verdeelsleutels men ook neemt. Als men de criminaliteitscijfers bekijkt, is dat ontegensprekelijk het geval. In de komende jaren moet er dus zeker structureel een blijvende inspanning worden gedaan voor Charleroi. Men mag de goede maatregelen die in 2001 zijn genomen niet terugschroeven. Als u dat wilt, kan ik u een volledige opsomming geven, ook wat de parketten betreft Het kader van het parket is nu

renforcement de la coopération entre la police criminelle fédérale et la section judiciaire de la police locale avaient déjà été prises. MM. Van Gompel et Marchandise demandent que ces mesures temporaires soient transposées en mesures structurelles.

Dans l'intervalle, le cadre du parquet de Charleroi a été complété quasi intégralement. Quant au parquet général, il a obtenu une extension de cadre. Les affaires criminelles sont traitées dans les six semaines. Un magistrat du parquet a été détaché auprès de la Justice afin de servir d'appui à cette politique. En d'autres termes, des résultats ont été enregistrés sur les plans tant policier que judiciaire. Les autorités de Charleroi nous en remercient.

Nous réunirons tous les intéressés à Charleroi le 19 mars prochain. A titre d'exemple de l'efficacité des mesures mises en place, je citerai la diminution des chiffres relatifs à la criminalité. Ainsi, la moyenne mensuelle des car-jackings est passée de 30 à moins de 20 et trois fois plus de suspects sont interpellés aujourd'hui par rapport à l'année qui a précédé l'entrée en vigueur des mesures. Nous devons à présent continuer sur notre lancée. Je n'exclus pas que la réalisation de nos objectifs requière du personnel, des moyens et des missions d'audit complémentaires ni qu'il faille prendre des initiatives législatives. La réunion du 19 mars permettra de juger de l'opportunité de ces mesures. Je suis disposé à venir présenter les résultats de cette réunion devant cette commission.

eindelijk vrijwel volzet in Charleroi. In het verleden was dat niet het geval. Er is een parketmagistraat gedetacheerd bij het kabinet van Justitie voor de coördinatie van de aanpak van de criminaliteit in Charleroi. Het parket-generaal in Charleroi heeft extra personeelsleden gekregen. Het gaat om gerechtelijke stagiaires en parketjuristen. 13 van de 17 extra personen zijn al effectief toegewezen en in functie. De behandeling van de strafrechtelijke zaken in Charleroi is teruggebracht tot zes weken. Men krijgt dus een snelle veroordeling wanneer iemand gepakt wordt. Er is dus zowel aan de politionele als aan de justitiële kant een pak maatregelen genomen. De autoriteiten in Charleroi hebben ons hiervoor bedankt. Zij hebben wel gevraagd hoe dit zich verder zal vertalen in een structurele aanpak. Dat zal het onderwerp zijn van de vergadering die wij op 19 maart aanstaande in Charleroi zelf zullen hebben met de minister van Justitie, de minister van Binnenlandse Zaken, hun vertegenwoordigers, de federale politie, de lokale politie en dergelijke meer.

Wat is totnogtoe het resultaat van deze aanpak? U weet beter dan ik dat het arrondissement Charleroi tijdens de jaren '90 het hoogste aantal hold-ups in ons land kende. Gemiddeld ging het om 230 à 240 per jaar. Voor het eerst is daar verandering in gekomen en is het cijfer gedaald tot onder 200. Dat is nog steeds immens veel. Ik vergelijk dat steeds met Gent, niet vanuit een aangeboren chauvinisme want dat is naar ik meen Gentenaars vreemd maar wel omdat het gaat om een agglomeratie die inzake bevolkingsaantal vergelijkbaar is met Charleroi. Het cijfer ligt in Gent twintig keer lager. In 2001 is er dank zij de genomen maatregelen een daling tot onder 200 totstandgekomen. Een tweede voorbeeld vormen de carjackings. Ook daar is er een daling van het maandelijks gemiddelde dat tot bijna 30 opliep tot minder dan 20. Voor het eerst in 2001 zijn er driemaal meer criminelen die van misdaden en misdrijven worden verdacht opgepakt dan in het jaar voordien. De afsplitsing van federale politie en recherche die gaan samenwerken met de lokale recherche van Charleroi met daaraan gekoppeld het bijkomend personeel voor het parket waardoor er binnen de zes weken een veroordeling volgt heeft in 2001 voor eerste belangwekkende resultaten gezorgd.

Ik heb een brief gekregen van de heren Van Gompel en Marchandise om de betrokken ministers samen te roepen. Ik ben daar zelf naar toe gegaan en ook de Waalse minister-president, de heer Van Cauwenberghe, werd uitgenodigd. Het is de bedoeling die tijdelijke aanpak om te zetten in een structurele aanpak.

Mijnheer de voorzitter, ik ben graag bereid om, al dan niet naar aanleiding van een vraag of interpellatie van de heer Bourgeois, samen met de betrokken ministers naar hier te komen om het resultaat mee te delen. Een tijdelijke maatregel structureel maken, betekent dat er ook in de toekomst voor de aanpak in Charleroi middelen zullen moeten worden vrijgemaakt die nu ook reeds zijn vrijgemaakt. Ik sluit niet uit dat zulks kan leiden tot een verdere uitbreiding van het aantal personeelsleden bij justitie en politie en een verhoging van de financiële middelen in Charleroi. Misschien moet er in de toekomst ook een betere auditing komen en desnoods moet er een aanpassing komen van het wettenarsenaal. Dat zal waarschijnlijk de conclusie zijn van de vergadering van 19 maart.

Als de heer Bourgeois het wenst, wil ik naar het parlement komen om

de resultaten van die vergadering mee te delen.

De **voorzitter**: Mijnheer Bourgeois, mag ik u vragen om uw repliek te beperken tot een minuut want, binnen 15 minuten moet de commissie zich naar Gent begeven voor een bezoek aan ASTRID. Zij die nog vlug een boterham willen eten, kunnen dat dan alsnog doen.

**03.03 Geert Bourgeois (VU&ID)**: Mijnheer de voorzitter, ik ben in mijn betoog heel gedisciplineerd geweest.

Mijnheer de eerste minister, het heeft inderdaad tot 2001 geduurd vooraleer er tijdelijke maatregelen werden genomen. De aanbevelingen van de Dutroux-commissie dateerden toen reeds van 3 à 4 jaar geleden. Het komt er blijkbaar op aan om structureel om te zetten wat tijdelijk werd beslist. Om die reden heeft het departement Binnenlandse Zaken waarschijnlijk zo geprikkeld gereageerd, want ik neem aan dat men daar het beste geplaatst is om te oordelen of die maatregel op een structurele manier moest worden voortgezet. Ik zie niet in wat u daarmee te maken heeft. Als alles goed verliep, kon men dat gewoon voortzetten.

U zegt dat er verschillende maatregelen uit de bus kunnen komen. U wacht af. Misschien zullen er meer middelen komen of komt er een uitbreiding van het wettenarsenaal. Blijkbaar hebt u nog geen concrete kijk op de zaak. U zegt dat de cijfers nu reeds positief zijn. Ik heb dat ook gelezen.

Mijnheer de eerste minister, als u dan toch bereid bent om terug te komen naar de commissie, zou ik het appreciëren als uw minister van Binnenlandse Zaken ons zou zeggen waarom wij de statistieken niet meer krijgen. Waarom werd er sinds 1998 geen rapport van de geregistreerde criminaliteit meer gepubliceerd? De APSD is opgeheven en ik verneem dat de dienst bij de federale politie ontwricht is en niet meer werkt. Het zou goed zijn, mochten wij daarover iets kunnen vernemen. Misschien kunt u ook eens proberen mevrouw Onkelinx te betrekken bij het overleg, zodat de werklozen uit die regio kunnen worden geactiveerd?

Mijnheer de eerste minister, in West-Vlaanderen komen er duizenden mensen uit Noord-Frankrijk werken. Sommigen onder hen gaan zelfs met busjes tot in Zaventem werken. Ondanks het enorm grote aantal werklozen in Henegouwen – een gemiddelde van 27% – is de interregionale mobiliteit onbestaande. U die de actieve welvaartstaat promoot, zou daar meer aandacht moeten aan besteden in plaats van enkel aandacht te besteden aan het repressieve aspect. De OESO heeft u onlangs gewezen op de mislukking terzake.

De **voorzitter**: Ik nodig iedereen uit om de discussie op een andere keer voort te zetten.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.35 uur.*

*La réunion publique de commission est levée à 12.35 heures.*

**03.03 Geert Bourgeois (VU&ID)**:

Il a fallu attendre 2001 avant que des mesures provisoires soient prises. Le département de l'Intérieur est froissé: ayant mis en place ces mesures provisoires, il est le mieux placé pour les transformer éventuellement en mesures structurelles.

Le premier ministre ignore encore quelle forme concrète les mesures complémentaires prendront. Un nouveau système d'établissement de statistiques précises concernant les actes criminels sera-t-il élaboré?

J'espère que la ministre Onkelinx participera au débat relatif à la remise au travail des nombreux chômeurs que compte la région. Une telle approche permettra de détourner l'attention de l'aspect purement répressif.